Jaargang 109. Dingsdag, 8 October 1850. No. 81.

GRONINGER COURANT.

ALGEMEEN DAGBLAD voor de Stad en Provincie Groningen.

TWEEDE UITGAVE.

Bij deze Courant behoort een Bijvoegsel.

Deze Courant wordt uitgegeven des Dingsdags *en* [Vr]ijdags. *De abonnements-prijs voor den jaargang* [18]50 *is f* 8—40, *en* franco *per post f* 9—70; [voo]r *het vierde kwartaal f* 2—16 *en per post f* 2—48½.

AFGIFTE VAN AL DE PATENTEN

van de Letters A tot en met Z.

[BU]RGEMEESTER EN WETHOUDEREN der Stad *Groningen* roepen bij deze op:

Al de PATENTPLIGTIGEN, waaronder ook de SLIJTERS, TAPPERS, KROEGHOUDERS en KOFFIJHUISHOUDERS, vermeld onder no. 37, 38, 39 en 40 van [tabel] no. 14, gevoegd bij de Wet van den 21sten Mei [18]19 (*Staatsblad no.* 34), die zich in PRIMITIEVE BESCHRIJVING van hét dienstjaar 18⁵⁰/₅₁, ter bekoming van [PA]TENT, hebben aangegeven, alsmede:

Zij, die als MEDETEEKENENDE DEELGENOOTEN van een PATENT of AFSCHRIFT daarvan moeten voorzien.

[Om] hunne PATENTEN of AFSCHRIFTEN daarvan MAANDAG den 7den tot en met ZATURDAG 19den October 1850, met uitzondering van den Zondag, des voormiddags van 10 tot 12½ uur, onder opgave [van] de *Zwarte letter* en het *Nommer* van hunne Woning, [op] de KAMER der ZETTERS, op de bovenste verdieping van het Raadhuis, in persoon te komen afhalen.

[De] SLIJTERS, TAPPERS, KROEGHOUDERS en KOFFIJHUISHOUDERS worden tevens herinnerd, dat bij art. [.. der] Wet van den 24sten April 1843 (*Staatsblad* no. 16), [onder] anderen is bepaald, dat aan hen het PATENT niet [zal] worden afgegeven, en dat zij het daarbij UITGEOEFENDE BEDRIJF niet zullen mogen uitoefenen, dan [na]dat de HELFT van hunnen AANSLAG over het LOOPENDE DIENSTJAAR en het VERSCHULDIGDE over [het] AFGELOOPEN DIENSTJAAR ten VOLLE zal zijn [voldaa]n; weshalve zij de KWITANTIE voor het VERSCHULDIGDE over het VERLOOPEN DIENSTJAAR, [als m]evens de KWITANTIE van hetgeen door hen op hunnen AANSLAG van dit JAAR is betaald, zullen moeten [vertoo]nen. *Wijders wordt ter kennis van de LAATSTE* [PA]*TENTPLIGTIGEN gebragt, dat de PATENTEN niet* [aan] *hunne HUIZEN zullen worden rondgebragt; terwijl zij* [ge]*worden gewaarschuwd, dat zij, op AANVRAGE,* [het] *PATENT niet kunnende VERTOONEN, zich blootstellen aan de BOETE, vastgesteld bij art. 32 der Wet op* [het] *Patent, van den 21sten Mei* 1819.

[En] de onafgehaalde PATENTEN of AFSCHRIFTEN [van] dezelve, behalve die van de SLIJTERS, TAPPERS, [enz.] zullen, na verloop van laatstgenoemden dag, [ter] hand gesteld in handen van de Deurwaarders der Directe [Belastin]gen, ten einde door hen, ingevolge art. 2 van Zijne Majesteits besluit van den 17den December 1820, aan [de] Huizen der belanghebbenden te worden bezorgd, onder [beta]ling van 10 Cents; terwijl aan hen tevens voor ieder afschrift van een' Medeteekenenden Deelgenoot, wegens Zegel, zal moeten worden betaald 34⁵ Cent.

[Ged]aan in het Raadhuis te *Groningen*, den 3den Oct. 1850.

Burgemeester en Wethouderen: VAN IMHOFF.

De Secretaris bij het Bestuur der Stad Groningen: HORA SICCAMA.

NOTIFICATIE.

[B]URGEMEESTER EN WETHOUDEREN der Stad *Groningen* brengen ter kennis van de Ingezetenen, dat het KIESCOLLEGIE dezer Stad, op den 2den dezer maand zijnde bijeengekomen tot het vervullen der Raadsplaatsen, opengevallen door het op het daartoe gedaan verzoek verleend ontslag aan de Heeren L. U. Baron RENGERS en J. [WESSE]LINK, W.z., tot Leden van den Raad heeft benoemd [de Heer]en **J. BAART DE LA FAILLE** en **J. D. [WESSE]LINK**; dat eerstgenoemde zijne benoeming heeft [aange]nomen, doch de tweede heeft te kennen gegeven, dat [gewi]gtige redenen hem beletten, zijne benoeming aan te nemen, en dat de Heer J. BAART DE LA FAILLE in de [Raadsv]ergadering van den 5den dezer, den bij art. 60 van [het Re]glement voor het Bestuur dezer Stad voorgeschreven [eed he]eft afgelegd en vervolgens als Lid van den Raad zitting [heeft] genomen.

[En] opdat deze Notificatie kome ter kennis van een' ieder, [zal de]zelve in de *Groninger Courant* worden opgenomen en [aan de] gewone plaatsen aangeslagen.

[Ged]aan in het Raadhuis te *Groningen*, den 7den Oct. 1850.

Burgemeester en Wethouderen: VAN IMHOFF.

De Secretaris bij het Bestuur der Stad Groningen: L. B. LOHMAN, *L. S.*

INGEZONDEN STUKKEN.

[De] Predikanten-vereeniging, den 24sten September j.l. te [Groningen] gehouden, werd talrijk bezocht, daar zich bij de [aan]wezige leden ongeveer 40 predikanten uit andere provinciën voegden, die het feest ter inwijding van het Akademiegebouw beginnen wilden met eene broederlijke zamenspreking over 's menschen hoogste belangen.

[Na] den welkomsgroet des voorzitters en het gebed om licht [en zeg]en, werd er eerst gesproken *over het belangrijke van het* [huisbezoek], *en de wijze, waarop het gedaan behoort te worden.* [Dat] het tot de belangrijkste bezigheden van het leeraarsambt [behoor]de, als middel, om met de leden der gemeente bekend [te wor]den, hunne behoeften nader te leeren kennen, hun [vertrou]wen te winnen, hen van goeden raad te dienen, en [ook] de nuttigste stof voor de leerredenen te erlangen; [daaro]ver was slechts éene stem. Aan het ceremoniëel huisbezoek [van p]redikant en onderling op gezette tijden, om enkele vragen [meest]al het uiterlijke betreffende, te doen, hechtte men [wein]ig. Weinigen zouden hun hart voor eene *commissie* uitstorten. [Men] wist men van te voren, wanneer die commissie kwam, [dan] zette men zich in zijn zondagspak en vertoonde zich niet, zoo [als het] gewoonlijk was. Beter vond men het, dat de [predik]ant en ouderling, ieder afzonderlijk, huisbezoek deden; [de] ouderling in den vorm van patronaat, zoo als zulks [in] *Zutphen* en *Leiden* geschiedt; voorts het gansche [jaar] door, onverwachts, bij voorkeur bij kranken en verdrukten. Kwam men als vriend, met bescheidene vrijmoedigheid, dan zou men, blijkens de ervaring, aan[genaam] en geringen welkom wezen, en mogt men er [minder] toejuiching mede behalen dan met fraaije kanselredenen, mogt ook de vrucht minder onmiddellijk en [zicht]baar blijken, daarom was het toch geen regt Evangelisch werk, 't welk zeker onder den Goddelijken zegen goede vruchten droeg. Gebrek aan tijd kon dan ook niet tot verontschuldiging gelden, als men daarin nalatig was, daar vele bezigheden, wel aangenamer, maar toch minder regtstreeks op het geestelijk welzijn der gemeente doelende, daarvoor plaats moesten maken. De ervaring leerde, hoe men het geregeld schoolgaan der kinderen er niet weinig door bevorderen kon, en vervolgens het bijwonen van catechisatiën, godsdienstoefeningen, het bijbellezen, om met al die uiterlijke middelen ook gezegenden invloed op het hart der menschen te oefenen.

Het tweede punt der agenda betrof de *persoonlijkheid van den Evangelie dienaar in ons vaderland, vergeleken in meer dan één opzigt met hetgeen hij is in andere landen.* Van die persoonlijkheid wordt hier te lande meer gevorderd dan elders, zoowel wat zijne betrekking in de burgermaatschappij, tegenover den Staat, als zijne roeping als voorganger bij de openbare eeredienst betreft. Immers hij heeft hier geen rang, is uitgesloten van alle staatsbediening, terwijl hij in andere landen tot de hoogste bedieningen mede geroepen, en door den Staat in vele dingen gekend en vertrouwd wordt. Daar de Staat hem dan geen aanzien geeft, komt alles op zijn persoonlijk gedrag en karakter aan, als hij invloed zal hebben op de gemeente.

Ook als *voorganger* bij de eeredienst staat hij geheel op zich zelven; heeft men elders liturgieën, voorgeschreven gebeden, lezingen, pericopen, medehulp van gunstig stemmende uiterlijkheden, in ons land wordt alles van den persoon des voorgangers verwacht, die zelf telkens een onderwerp kiezen, zelf bidden moet, zonder medewerking van onze hoogst eenvoudige bedehuizen en vormen van eeredienst. Hoeveel kracht en licht van boven had dan de leeraar hier niet noodig, hoeveel behoefte ook aan de voorlichting, mededeeling en vertroosting zijner medebroeders.

Vele leden, die de bezwaren gaarne erkenden, verheugden zich nogtans in die gesteldheid, zoo als zij hier te lande was. Zij benijdden hunnen ambtsbroeder in andere landen de uiterlijke eer en onderscheiding niet, die meer dan opgewogen werd door lasten, weinig vereenigbaar met de Evangeliebediening. Zag men, hoe door alle tijden henen zij, die belangrijken invloed op hunne medeburgers en tijdgenooten hadden geoefend, dien invloed niet door wereldlijken rang of uiterlijk gezag, maar door innerlijke braafheid en kracht des geestes hadden geoefend, dan kon men geene behoefte aan meerdere deelneming in het staatsbestuur gevoelen. Hoe treurig luiden de berigten uit Duitschland. Daar is het kerkelijk wezen schier ontbonden, daar is het volk gedemoraliseerd, vooral omdat de predikanten te veel staatsdienaren geweest zijn, vergetende, dat zij dienaren des Heeren in de gemeente moeten zijn. De Staat zegt: de kerk is meerderjarig geworden; nu moeten wij toonen dat vertrouwen te verdienen, nu moeten wij broeders zijn, en welke verschillende rigtingen de godgeleerdheid ook neme, de leus zij *verscheidenheid* en *orde*. De staatswetten zijn lijken; met den fakkel van het Evangelie moet er geest en leven in gebragt worden. — De slotsom was, dat men zich gelukkig prees, dienaar des Evangelies in *Nederland* te mogen wezen.

De commissie voor de inwendige zending was met haar toegezegd rapport niet gereed, doch een harer leden deelde, in afwachting van vollediger berigt, iets mede over *de inrigtingen, die men vooral in landgemeenten zou kunnen daarstellen, tot bevordering van inwendig leven.*

Allen kennen de groote behoefte daaraan, vooral wegens het nog zoo weinig ontwikkeld Christelijk leven onder de geringe standen en vooral de dienstbaren op het land. De gewone middelen, hoe heilzaam anders, zijn niet voldoende, omdat zoo velen kerk, catechisatie en predikant ontwijken. Daarom wenschte hij eene Vereeniging in elke gemeente van hen, die innig belang in de godsdienst stellen, om in verband met den leeraar veelzijdiger en nadrukkelijker te werken. Hij wilde ze juist niet uit vele leden zamengesteld, ook geene voor allen geldende reglementen gemaakt hebben, maar hij wenschte een vaste kern in elke gemeente, bij welke de leeraar steun vond, en die ook opzettelijk met hem mogt medewerken, om Christelijke kennis en Christelijk leven te bevorderen, en zoo in den geest van Christus te arbeiden.

Daar de tijd inmiddels verloopen was, werd er eene commissie benoemd, uit predikanten van onderscheidene gedeelten der provincie zamengesteld, om door een gemotiveerd berigt de vereeniging voor te lichten, *en* omtrent de godsdienstige en kerkelijke gesteldheid in deze provincie, *en* omtrent hare oorzaken, *en* wat er tot verbetering kan en moet gedaan worden. De president sprak eindelijk nog een hartelijk woord van afscheid, vooral ook tot de broeders uit andere provinciën, en dankte God met allen voor deze uren.

DE SOLDATENROK.

In eenige dagbladen is kortelings iets medegedeeld nopens eene zeer waarschijnlijk op handen zijnde reorganisatie van het wapen der Infanterie, en zagen wij uit een in de *Groninger Courant* van den 20 Sept. ll. medegedeeld berigt, strekkende als eene teregtwijzing daarop, dat aan de onderofficieren van dat wapen, van af den 1sten Januarij dezes jaars, bereids eene hoogere toelage voor het kleedings- en reparatiefonds was te goed gedaan, zoodat die thans 12 en de manschappen 9 cents 's daags daarvoor genoten.

Vroeger ook militair geweest zijnde, herinnerden wij ons, dat de toelage voor gezegd fonds, alstoen voor de onderofficieren en manschappen gelijk stond en 9½ cents bedroeg, hetgeen ons deed denken aan het oude spreekwoord „van den soldatenrok kan alles af" en namen wij de moeite eens te onderzoeken, wat zoo al ten naasten bij, alleen bij het wapen der infanterie, jaarlijks persoonlijk op den soldaat was bezuinigd, en dit onderzoek leidde tot de volgende uitkomst.

Door het afnemen van de korporaals en verdere manschappen, daaronder ook begrepen de miliciens respectivelijk voor den tijd van drie maanden en voor eene maand onder de wapenen, ad ½ cents daags, is uitgewonnen	*f*	19559,96
af voor de verhoogde toelage der onderofficieren ad 2½ 's daags....	-	8395,00
Dus 's jaarlijks op den soldaat bezuinigd	-	11164,96

Dat bedrag kan echter wel iets minder zijn, aangezien men bij de berekening, het aantal vrijwilligers heeft moeten raadplegen, dat bij de korpsen aanwezig behoort te zijn, en bij de meeste korpsen wel niet compleet zal wezen, doch voor die ontbrekende worden dan ook weder miliciëns onder de wapenen gehouden, zoodat het opgegeven cijfer wel nimmer veel zal verschillen.

Wij erkennen gaarne de noodzakelijkheid der stijving van het onderofficiers-kleedingsfonds, doch zulks had niet ten koste van de manschappen, althans niet van die der staande armee behooren te geschieden. Wij zouden de verkregen bezuiniging kunnen toejuichen, bijaldien zij niet persoonlijk den soldaat trof; doch nu noemen wij die ondoelmatig, omdat het meer dan bekend is, dat de soldaat zeer zuinig en zindelijk op zijne kleeding moet zijn, wil hij buiten schuld blijven: — die enkele oppassende, zuinige en veelal gehuwde en geëmploijeerde manschappen toch, die 's jaarlijks eenige gelden uit hun reserve-fonds ontvangen, bekostigen toch uit hun zakgeld meest alle reparatiën, zoowel aan kleeding als aan schoeisel, en schaffen zich ook menig kleedingstuk zelf aan, om op het kleedings- en reparatiefonds iets te goed te maken, daar hun dit voordeeliger uitkomt, dan nieuwe kleeding op rekening te ontvangen, en wij durven verzekeren, dat, wanneer zoodanig militair naauwkeurig aanteekening hield van al hetgene wat op zoodanige wijze van zijn zakgeld werd besteed, hij zou ondervinden dat het overschot van zijn te goed op het kleedingsfonds, en dan nog bij voorbeeldelooze zuinigheid, zeer luttel was, althans wij hebben dit zelf ondervonden.

Het is eene ontegenzeggelijke waarheid en is zoo wij meenen meermalen betoogd, dat de soldaat, zoo als wij zoo even zeiden, zeer zuinig op zijne kleeding moet zijn, wil hij buiten schuld blijven, en dat kan hij niet, wanneer alle kleeding- en kleine equipementstukken, benevens de noodige reparatiën op rekening van het kleedings- en rep. fonds worden ontvangen en bewerkstelligd.

Het is, wel is waar, maar een halve cent 's daags, die hem is afgenomen, doch veel kleintjes maken een groote, en *f* 1,82 minder of meer in het jaar is voor den soldaat nog al betrekkelijk veel. Wat zal nu het gevolg worden van deze beknibbeling? De brave oppassende en zuinige zal pruttelen, en zal nu zeggen: „Wat helpt mij het zuinig wezen langer? het is hun toch leed, dat ik een paar centen uit de reserve beur; dat zuinig wezen dient nu nergens anders voor, dan om vroeg of laat weder beknibbeld te worden, want van den soldatenrok moet toch maar alles af"; dat dit hem de dienst onaangenaam moet maken, en zoo veel te eerder naar de ommekomst daarvan doet verlangen, valt niet te betwijfelen. De minder oppassende wordt er ook volstrekt niet beter door, want die zal op zijne beurt zeggen: „wat kan het mij schelen, ik maak toch niet te goed en of ik wat meer of minder schuld nalaat, deert mij niet," het land betaalt toch alles. De beknibbeling verwekt bij hem een zekere wrok; hij wordt nog slordiger en verkwistender op zijne kleeding en laat meerdere schuld na, dan waarschijnlijk anders het geval zou zijn geweest.

Wij hebben meermalen aan den soldaat hooren toevoegen: „jij bent een oude pruttelaar," maar waarlijk, men maakt het er zelf naar, dat hij een pruttelaar wordt.

Bewindslieden, wilt gij goede en gewillige soldaten vormen, dan geef geen reden tot pruttelen door hen te beknibbelen van het weinige, dat hun uit 's Rijks kas wordt verstrekt; want van pruttelachtige en onwillige soldaten, zult gij niet anders dan wrange vruchten plukken. *Een gewezen militair.*

NIEUWSTIJDINGEN.

ITALIE.

TURIN, 27 September.

Den 25sten dezer heeft het hof van appel het vonnis uitgesproken tegen den aanlegger van de schandalen, welke er bij het sterfbed van den heer *Pierre Santa-Rosa* hebben plaats gehad. Op het requisitoir van den advokaat-fiscaal-generaal, den heer *Persoglio*, van de twee vereenigde kamers voor strafzaken, hebben 13 van de 14 leden den aartsbisschop *Franzoni* schuldig verklaard aan het verkrachten der staatswetten en aan 't opraijen tegen de regering, en het vonnis over hem uitgesproken van verbanning, en verbeurd-verklaring der bisschoppelijke goederen.

De uitvoerige motieven zijn nog niet bekend gemaakt; doch men weet, dat het vonnis reeds in uitvoering is gebragt, en dat van wege het ministerie reeds drie carabiniers naar de gevangenis van Fenestrella zijn gezonden om den aartsbisschop tot over de grenzen te geleiden, terwijl de regering reeds de geestelijke goederen in bezit heeft genomen.

[Sedert is de aartsbisschop in Frankrijk aangekomen. Zie onder *Parijs.*]

Van den 28sten. De strijd tusschen het Sardinische bewind en de geestelijkheid verkrijgt al meer en meer een betreurenswaardig aanzien. Na het vonnis tot levenslange verbanning van den aartsbisschop van Turin, komt nu weder een soortgelijk vonnis tegen den aartsbisschop van Cagliari. Volgens *l'Opinione* van den 28sten September, heeft het hof van appél te Cagliari den 21sten September ten aanzien van den banvloek, welke door dien aartsbisschop was uitgesproken, besloten, dat die prelaat binnen 24 uren dezen banvloek moest intrekken of het rijk had te verlaten. Daar de termijn verstreken was, zonder dat de aartsbisschop zijn besluit had teruggeroepen, heeft men hem bevolen het land te verlaten. In den nacht van den 23sten is hij aan boord van de stoomboot *Ichnusa* gegaan en den 25sten naar Civita Vecchia vertrokken, alwaar hij, zegt men, voorloopig zijn verblijf zal vestigen.

SPANJE.

MADRID, 25 September.

Sinds het bestuur toevertrouwd is aan de handen van den hertog *van Valentia*, generaal *Narvaez*, is onze zeemagt met 50 schepen versterkt, waaronder 2 van 80 stukken, de *Isabella II* en *Reij Francisco*, en 2 fregatten, *la Navas de Tolasa* van 50 en *le Bailen* van 40 stukken.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, 2 October.

De Groothertog van Hessen heeft, ter regtvaardiging van zijn' maatregel, om de kamers te ontbinden, eene proclamatie aan het volk uitgevaardigd, gedagteekend den 29sten September, waarin hij onder anderen zegt, dat deze ontbinding door de noodzakelijkheid gevorderd werd, omdat de tweede kamer door hare weigering der belastingen het regeren onmogelijk gemaakt had; dat men tot deze heillooze grondbeginselen gekomen was door het drijven der sociaal demokratische partij, welke door alle middelen trachtte de maatschappelijke orde te storen en het staatsgezag te ondermijnen.

De Regering van het Groothertogdom Hessen heeft o. a. bekend gemaakt, dat zij voornemens is op eigen gezag de kieswet voor de aanstaande verkiezing van nieuwe Kamers te wijzigen, en de door de kamers geweigerde belastingen ook over het laatste viereljaar te heffen. Zij verklaart daartoe bevoegd te zijn op grond van art. 73 der grondwet, hetwelk den Groothertog het regt geeft om ook zonder medewerking der Standen *de voor de veiligheid des staats* noodige maatregelen te nemen.

De bekendmaking eindigt met eene waarschuwing „om niet verder misdadig te handelen," en met de verklaring dat de Regering het monarchaal beginsel zal in stand houden.

— Gisteren is te Kassel eene proclamatie afgekondigd van den luitenant-generaal *Haynau*, houdende dat hij door den Keurvorst tot opperbevelhebber der krijgsmagt benoemd is, met uitgebreide volmagt, en dat hij, zonder menschenvrees, met ijver en klem, alle verzet tegen de regering, zoowel het lijdelijke als het werkdadige zal te keer gaan.

Deze 71jarige krijgsman wordt voorgesteld als niet minder streng en hardvochtig dan zijn broeder, de bekende opperbevelhebber van het Oostenrijksch leger in Hongarije.

SLEESWIJK-HOLSTEIN.

Een telegrafisch berigt uit Altona van Woensdag, 2 October, meldt: „Men verwacht dat heden Friedrichstadt zich aan

ons zal overgeven. De stad Tonningen was door onze troepen weder verlaten en door de Denen bezet, maar is gisteren op nieuw door ons bezet geworden. Bij Coldenbuttel, nabij Friedrichstadt, staan Deensche troepen, zoodat het schijnt dat men van de zijde van Sleeswijk aan eene poging tot ontzet der stad heeft gedacht."

Een berigt uit Cuxhaven, mede van den 2den te een uur, houdt in: „Sedert twee uren hoort men hier eene sterke kanonnade uit het noordoosten."

Friedrichstadt moet verschrikkelijk gebombardeerd zijn. De aanvallers zoowel als het Deensche garnizoen (hetwelk 3000 man sterk is, naar men meent) hebben dapper, ja verwoed gevochten. De stad is dan ook een belangrijk punt: zij is de sleutel van het geheele lage Zuidwestelijk deel van Sleeswijk; ook zijn in die stad de groote sluizen, door welke de rivier de Treene opgestuwd en de geheele streek onder water gezet kan worden.

Van den 3den. Het ontbreekt altijd aan naauwkeurige berigten omtrent de vorderingen der Holsteiners bij den aanval op Friedrichstadt. Deze sterkte wordt steeds belegerd en is werkelijk den 1sten October door de Holsteiners beschoten. Men verzekert wel, dat de Denen op zekere voorwaarden de overgave hebben aangeboden; doch iets stelligs is daarvan niet gebleken. De laatste berigten houden in, dat de stand der zaken nog weinig veranderd is; — dat Friedrichstadt slechts van ééne zijde is aangevallen; — dat de in die stad gelegerde Denen met hun hoofdleger in dadelijk verband zijn gebleven; — dat dit hoofdleger nog geene pogingen heeft aangewend om die stad te ontzetten, en dat de generaal *Willisen*, met het gros van het Holsteinsche leger, nog altijd bij Helligstädt gepostеerd is, ten einde elke poging der Denen, om de belegering te doen opbreken, te verijdelen.

Wat betreft Tönningen, aan den mond van de Eider, deze plaats schijnt beurtelings door Denen en Holsteiners te zijn bezet. Het laatste berigt houdt in, dat de Denen daar meester zouden zijn gebleven.

GROOT-BRITTANJE.

LONDEN, 3 October.

De bladen bevatten zeer uitvoerige depêches van sir *John Ross* en de kapiteins *Penny* en *Ommanney*, die thans in de Poolstreken bezig zijn met de opsporing van sir *John Franklins* expeditie. Zij hebben niets zekers dienaangaande te weten kunnen komen, maar in den omtrek van Melvillebaai hebben zij op het land verscheidene voorwerpen gevonden, waaruit bleek, dat daar Europeanen moeten geweest zijn, als gebroken fiesschen, spijkers, eene wrschtob, een paar hemden gemerkt „*Corporal J. Callamore*," enz. De voor tolk dienende Eskimo *Adam Beck*, welke genoemde kapiteins bij zich hebben, heeft uit den mond van Eskimo's de volgende verklaring:

„Tijdens den winter van 1846, terwijl de sneeuw viel, werden twee schepen bij kaap Dudley Diggs door het ijs verbrijzeld en vervolgens door de inboorlingen in brand gestoken. Die schepen waren geene walvischvaarders; eenige personen van de bemanning droegen epauletten; het waren blanken. Eenigen hunner werden verdronken; de overigen leefden eenigen tijd in hutten en tenten, afgezonderd van de inlanders. Zij droegen geweren. Zij waren zeer zwak en werden ten slotte door de inlanders met pijlen doodgeschoten."

De verklaring van eenige andere Eskimo's houdt in, dat twee schepen in het afgeloopen jaar in de baai van Woestenholme overwinterd hebben.

Sir *John Ross* heeft zich toen met de stoomboot *Assistance* begeven naar de plaatsen, die door de Eskimo's werden aangeduid, doch zijne nasporing heeft geenerlei resultaat opgeleverd. In den omtrek der baai van Woestenholme vond hij drie vazen, in ieder van welke zich een papier bevond, meldende dat de *Northstar* daar geweest was en er de lijken van vier scheplingen had ter aarde besteld. Die papieren waren gedagteekend van den 3den Julij 1850.

[Het is echter reeds gebleken, dat al deze berigten alles behalve zeker zijn.]

— Het kustbewaarders-station te Hope Cove nabij Kingsbridge, heeft aan de redactie van de *Times* eene opgevischte flesch toegezonden, inhoudende het volgende berigt:

„Wij, de passagiers en equipage van het schip *Harpley*, bestemd naar Australië, sluiten, om onze vrienden te berigten, dat wij ons half dood op een vlot bevinden, dit papier in eene flesch, wier inhoud wij eerst uitgedronken hebben, zijnde het eenige vocht, dat in 24 uren over onze lippen gekomen is. Het schip kreeg een lek en zonk op den 24sten September 1850. *Courtenay Fowel*."

— Het kerkelijk zendelinggenootschap in Engeland telt thans 137, het genootschap tot bekeering der Joden 78, dat tot uitbreiding van het Evangelie in de Heidenwereld 334, het Wesleyaansch genootschap 368, het Baptistengenootschap 100, het Londensch zendelinggenootschap 171, de Schotsche kerken tellen 150 en verscheidene andere godsdienstige vereenigingen 100 zendelingen, te zamen 1438.

— Het schip *de Apprentice* is te Southampton aangekomen met de Ninevesche en Babylonische oudheden van Bussorah. Daaronder behoort de groote bul van Nineveh met menschenhoofd en drakenvlerken. Dit stuk weegt twaalf ton. Voorts een leeuw in denzelfden stijl, negen ton zwaar.

— Blijkens de laatste berigten uit New-York, had *Jenny Lind* reeds twee concerten gegeven, die door 6 à 7000 personen waren bijgewoond; men verwachtte nog verscheidene druk bezochte concerten. *Jenny Lind* heeft van haar eerste concert 200 £ aan de inrigting voor behoeftige toonkunstenaars geschonken. Zij is voornemens 150,000 doll. naar Zweden over te maken, ten behoeve van de oprigting of het onderhoud van scholen in haar vaderland.

— Te Kingston (Jamaïca) is den 1sten September eene inboorlinge, met name *Moss*, in den buitengewonen ouderdom van 150 [!] jaren overleden. Genoegzaam tot haren dood is zij in het volle bezit van al haar geestvermogens gebleven en heeft gedurende de laatste veertig jaren geene ziekte gekend.

FRANKRIJK.

PARIJS, 2 October.

Op een vertoog van den minister van oorlog, tot wiens departement het bestuur van Algerië behoort, over de noodzakelijkheid van een goed openbaar onderwijs in die kolonie, heeft de President der republiek een besluit genomen, waarbij op staatskosten in de steden Medeah, Tlemcen en Constantine eene Muzelmansche school van hooger onderwijs wordt opgerigt om jongelieden op te leiden voor het vervullen van ambten bij de inlandsche eeredienst, justitie en onderwijs, alsmede bij de andere Arabische besturen. Het onderwijs aan deze scholen wordt kosteloos gegeven en omvat de taal- en letterkunde, de regtsgeleerdheid en de godgeleerdheid.

— De heer *Lucien Murat*, door den President belast met de regeling der moeijelijkheden tusschen Piëmont en het Vaticaan gerezen, is naar Turin vertrokken.

— Sedert eenige dagen is de toon der organen van het Elysée-National merkelijk lager gestemd dan vroeger. Heden leest men in het officiële dagblad *le Moniteur du Soir* eene belangrijke verklaring, inhoudende, dat de Voorzitter *Lodewijk Napoleon* er niet aan denkt om zich in het hoog gezag te handhaven, ingeval de Wetgevende Vergadering hierover anders mogt beschikken; — dat hij zich aan de besluiten der Kamer zal onderwerpen, en in elk geval zich houden aan de bestaande grondwettige bepalingen.

Nog niet lang geleden las men in datzelfde dagblad, dat de Voorzitter zich niet behoort te onderwerpen, indien de Kamer zich tegen eene verlenging van zijn gezag mogt verklaren, maar alsdan een beroep op het volk moest doen. Men begrijpt ligtelijk, dat deze verandering van denkwijze zeer de algemeene aandacht bezig houdt.

— De Akademie van Wetenschappen heeft eene commissie van drie natuurkundigen benoemd om advies te geven over het belangrijk plan van den heer *Aristide Dumont*, om het gebruik van electrische telegrafen in Parijs en de voorsteden in te voeren.

— Het blijkt thans met zekerheid, dat het vertrek van den gezant van Nepaul bijkans aanleiding heeft gegeven tot ernstige tooneelen. Een koetsier, die met voorkennis van den gezant, personen van diens gevolg had gereden, eischte betaling, en sloeg de hand aan den gezant om hem te beletten van te vertrekken, alvorens hij zijn geld had ontvangen. De gezant heeft dien koetsier een duchtigen slag met zijne rotting toegebragt, welke zelfs tot bloedstorting aanleiding heeft gegeven. De tusschenkomst van policie-agenten is noodig geweest om verdere gewelddadigheden te voorkomen, die waarschijnlijk zouden zijn gevolgd, vermits de gezant, in heftige gemoedsbeweging, en uit het oog verliezende, wáár hij zich bevond, reeds zijne sabel had geëischt, ten einde zich zelven, volgens de gewoonte van zijn land, regt te verschaffen.

— De aartsbisschop van Turin, mgr. *Franzoni*, is in den avond van den 2den October te Briançon in Frankrijk aangekomen, en dáár met de achting die zijne betrekking mag eischen, ontvangen.

— Men schrijft uit Madrid, dat het groote vraagstuk van het bestieren van luchtschepen, zijne oplossing nabij schijnt te wezen. De Spaansche luchtreiziger *J. Montemajor* heeft met zijn luchtschip *Aeolus* proeven daarvan afgelegd, die met de meest voldoende uitkomst bekroond zijn geworden. Ten gevolge hiervan is thans bepaald, dat hij den 15den dezer, te Madrid met zijn luchtschip zal opstijgen, zonder zich aan voor- of tegenwind te storen, Frankrijk overtrekken en naar Londen zal zweven, om er van het Britsch gouvernement de premie te ontvangen, die het uitgeloofd heeft aan dengenen, die, tegen elken luchtstroom in, eene luchtreis zou weten te volbrengen.

— Uit Konstantinopel wordt berigt, dat de onderhandelingen over de teruggave van het Heilig Graf, te Jeruzalem, aan de Latijnsche kerk, door den Franschen gezant ijverig worden voortgezet, maar nog weinig vorderen, terwijl hij daarin weinig medewerking vindt bij de andere Katholijke mogendheden, die voor eene vermeerdering van Frankrijks invloed in het Oosten beducht zijn.

BELGIE.

BRUSSEL, 4 October.

Z. M. heeft op voordragt van den minister van binnenlandsche zaken bij besluit vastgesteld de oprigting eener galerij van portretten van hen, die sedert 1830 presidenten zijn geweest van de Wetgevende Vergaderingen.

— Het stedelijk bestuur van Brussel heeft ten stadshuize een *bureau van rekwesten* gevestigd, waar werklieden en behoeftigen hunne verzoeken aan of bezwaren bij eenig hooger of lager bestuur kosteloos kunnen doen opstellen. Zoodanige inrigting bestaat nergens elders hier te lande.

— Wijlen Z. M. *Willem II*, Koning van Nederland, was lid der boogschutterij van St. Sebastiaan te Gend en had zich verbonden aan dezelve bij zijn overlijden eene zekere geldsom te zullen schenken. Dien ten gevolge heeft de kas der vereeniging Zaturdag j.l. van den tegenwoordigen Koning, *Willem III*, 300 guldens ontvangen.

— Een Belgisch dagblad meldt het overlijden van den velen onzer lezers welbekenden *van Gobbelschroy*, eertijds minister onder *Willem I*.

— Het jongste nommer der Berigten van de Koninklijke Commissie van Geschiedkunde, bevat o. a. brieven van den kanselier *Viglius Zuichem ab Aytta*, die in den Spaanschen tijd aan het bestuur dezer landen deel had, en eene uitgebreide briefwisseling van den hertog *van Alba* met *Jan*, heer van Ligne, met den graaf *van Arenberg*, den graaf *van Meghem*, enz. betrekkelijk den gewapenden inval van graaf *Lodewijk van Nassau* in Vriesland, welke brieven naar de in 's Rijks archief voorhanden originelen door den heer archivarius *Gachard* zijn medegedeeld.

— De heer *Remonte*, architect van Luik, bezocht Londen, ten einde aldaar de inrigtingen tot algemeen nut en 't geen er voor de reinheid der stad gedaan wordt, te bezien. Hij bragt daarover een rapport uit, 't welk door den druk zal verspreid worden.

(*Zie het vervolg der Nieuwstijdingen, enz. in het Bijvoegsel.*)

ZEETIJDINGEN.

Binnengekomen te Amsterdam den 3 Oct., kapit. *Sap* Broederliefde, van Stettin; 4den *Schuring* Antje, van Riga; *van der Woude* Hoop en Liefde, van Memel; de laatste gaat binnen door naar Schiedam; *Kuiper* Meinsina, van Odensee; 5den *Jager* Zwaantje Elisabeth, van Seaham. — Te Texel 4 Oct., *Boer* Verwachting, van Dantzig. — In het Vlie 2 Oct., *Giezen* jufvr. Alida, van Petersburg. — Te Dordrecht 4 Oct., *Bakker* Paulina, van Liverpool. — Te Brielle 3 Oct., *Legger* Geertina, van Hartlepool; 4den *de Jong* Jezelina, van Stettin. — Te Palermo 15 Sept., *Kleininga* Maria Laurentia, van Messina. — Te Londen 2 Oct., *Kuiper* vr. Maria, van Amsterdam; *Wijkmeijer* Gesina, van Auclam. — Te Sunderland 1 Oct., *de Boer* Elsina Jantina, van Antwerpen. — Te Hamburg 2 Oct., *van Laten* de 3 Gezusters, van Makkum; 3den *Meihuizen* Jantina Nanninga, van Catania. — Te Flensburg 28 Sept., *van Peer* Aukjen, van Leith. — Te Koppenhage 28 Sept., *de Groot* Concordia, van Amsterdam. — Te Heiligenhafen 29 Sept., *de Vries* vr. Ida, van Hamburg; *Esbra* Elisabeth, van Harreby. — Te Portland 27 Sept., *Dik* Johanna Maria, van Trapani n. Noorwegen. — Te Liverpool 22 Sept., *Brons* Fenna, van Bayonne. — Te Bergen 20 Sept., *Weering* Gesina, van Amsterdam. — Te Kroonstad 20 Sept., *Kwint* Hendrika Gesina, van Amsterdam. — Te Pillau 27 Sept., *Wolthekker* Sophia Klasina, van Malmoe; 29sten *Brons* Helena Brons en *Boekhout* Johannes Hermanus, beide van Lubeck; *Engelsman* Dina Marchina, van Dordrecht; *Kolk* jonge Boll, van Hamburg; 30sten *Pluktje* Hermanna Hendrika en *Pluktje* Tetsia, beide van Groningen; *Gnodde* Alida Sophia, van Hamburg; *Brouwer* Harmina, van Amsterdam; *Bolhuis* Roelfina Gesina, van Hamburg.

Binnengekomen te Helvoet den 5 Oct., kapit. *de Jonge* Frouwina Elisabeth, *Boon* Annschiena en *Klok* Riga, alle drie van Riga. — Te Brielle 5 Oct., *Kok* Astroom, van Newcastle. — Te Vlissingen 4 Oct., *Duif* jonge Duif, van Nantes. — Te Warnemunde 30 Sept., *Bakker* jonge Tijs, van Amsterdam. — Te Dantzig 30 Sept., *van Duinen* Elisabeth en *Pronk* Jantina Alida, beide van Rotterdam.

Zeilklaar te Londen den 30 Sept., kapit. *Kliphuis* juffer Grietje, naar Koppenhage; 1 Oct. *Hazewinkel* Delia, naar Stettin; 2den *Top* Klasina Margaretha, naar Koningsbergen.

In lading te Liverpool 29 Sept., kapit. *Schuur* Aaltje Pronk en *Gust* Antonia Francina, beide naar Rotterdam.

Vertrokken van Amsterdam den 4 Oct., kapit. *Scholtens* Alida Ikina en *Munneke* Marchiena Gesina, beide naar Windau; *Giezen* Alida Kuiper, naar Dantzig; *de Boer* de Vriendschap, naar Stettin. — Van Texel 2 Oct., *Potjer* Titia, naar Triest; *Lovius* Trekvogel, naar Bordeaux; *Hazewinkel* Ida, naar Liverpool. — Uit het Vlie 2 Oct., *Stuitje* Christina Johanna, naar Harburg. — Van Helvoet 3 Oct., *Jaski* Alida Theodora, naar Stettin. — Van Ramsgate 2 Oct., *de Boer* Helena Catharina, naar Nickerie. — Van Waterford 1 Oct., *van der Veer* Wilhelmina Frederika, naar Cardiff en Smirna. — Van Hamburg 1 Oct., *Klein* Jantina, naar Bremerhaven; *Pronk* Vertrouwen, naar Kleinzijl. — Van Cuxhaven 2 Oct., *Mulder* vr. Jantina, naar Koningsbergen. — Van Heiligenhafen 23 Sept., *Gnodde* jonge Jan en 24sten *de Jonge* Annagina, beide naar Holland. — Van Kroonstad 27 Sept., *Engelsman* Elisabeth, naar Duinkerken. — Van Memel 27 Sept., *van der Veen* Johanna Gezina, naar Holland — Van Pillau 28 Sept., *Blouw* Annegina, *Jonkhoff* de Hoop en *Bekkering* Catharina, alle drie naar Amsterdam; *Brouwer* de Hoop, naar Kiel. — Van Bolderaa 22 Sept., *Sap* Jantina Annachiena, *Dood* Christina Jantina en *de Grooth* Lucas Wildervank, alle drie naar Elseneur; *de Grooth* Anna Margaretha, naar Londen; 23sten *Visser* Eensgezindheid en 24sten *Dik* Jantina Petronella, beide naar Elseneur.

Vertrokken van Helvoet den 5 Oct., kapit. *van der Veen* Gesina Johanna, naar Riga. — Van Brielle 5 Oct., *Legger* Jezelina, naar Grangemouth; *Bakker* Margaretha Agnes, naar Stettin. — Van Maassluis 5 Oct., *de Groot* Jantina, naar Koningsbergen; *Bieze* Anna, naar Dantzig. — Van Antwerpen 4 Oct., *Joosten* vr. Hillechina, naar Amsterdam; 5den *Bakker* Neptunus, naar Hamburg. — Van Liverpool 2 Oct., *de Boer* Emelie Elisabeth, naar Carlshamn. — Van Hamburg 2 Oct., *Kuipers* de 2 Gezusters, naar Dantzig. — Van Aalborg 24 Sept., *de Jonge* Elisabeth, naar Randers.

Het schip *de Goede Vrienden*, kapt. van Dijk, van Koningsbergen naar Amsterdam gedestineerd, is, volgens brief van Delfzijl, van den 1 Oct., aldaar lek en met schade binnengeloopen.

Het schip *Onderneming*, kapt. Karsies, van Dantzig naar Rotterdam, is den eersten October te Cuxhaven met verstopte pompen, enz. binnengeloopen.

HARLINGEN, 5 Oct. Binnengekomen den 30 Sept., kapit. *Klein* Eendragt, van Dantzig; 1 Oct. *Frankena* Verwachting, van Leith; *Potjewijd* de Vrede, van Frederikstad; *van der Veen* vr. Anske, van Newcastle; 4den *Lovius* Onderneming en *de Boer* Willem, beide van Drammen; *Kok* Jan Fredrik, van Frederikstad. — Vertrokken den 2den *de Jong* Zuiderzee, naar Havanna; 3den *de Groot* Houthandel, op avontuur; *Wever* Elisabeth Maria, naar Noorwegen.

ZOUTKAMP, 6 Oct. Binnengekomen den 2den kapit. ... Lamina, van Koningsbergen; 6den *Rink* Jacobus Begeman, ... Memel; *Bentley* William Frederich, van Londen. — Vert... den 5den *Pot* Catharina Wilhelmina en *Hangelbroek* Eendragt, ... naar Londen; *Drewes* Tjakkien, naar Noorwegen.

DELFZIJL, 5 Oct. Binnengekomen den 3den kapit. *de Groo*... Gebroeders, van Wishaven; 5den *Theessing* Roelfina, van Caro... zijl; *Pieper* Ekea Maria, van Carolinerzijl n. Dordrecht; *Mole*... vr. Aaltje, van Leer; *Henrichs* Meta, van Hoekzijl; *Rozeboom* ... dragt, van Norden n. Amsterdam; *Cordes* Helena, van Mepp... Vertrokken den 5den *van der Veen* Goede Hoop, naar Bre... *Heins* Georgina, naar Norden; *Egbers* Gezina en *Feiken* vr. A... beide naar Emden; *de Boer* Jantina, op avontuur; *Barghoo*... Trientje en *Dirks* Fenna, beide naar Emden.

TERMUNTERZIJL, 5 Oct. Binnengekomen den 30 Sept. ... *Ubken* Deo Gloria, van Stettin; 2 Oct. *Burman* vr. Gezina, ... Oldenburg; *de Vries* vr. Anna, van Norderneij; *Burmarn* vr. ...ria, van Oldenburg; 4den *Hagedoorn* de 4 Gebroeders, van Le... Vertrokken den 30 Sept., *Kruitzman* Margaretha, naar Leer.

LIJST DER NEDERLANDSCHE SCHE[PEN] welke de Sond gepasseerd zijn.

26 Sept. Bakker, Mina en Willem (Pekela), v. Retterdam n. St...
Zoetekerk, Margrietha (Pekela), v. Amsterd. n. Koni...
27 — ter Poorten, Ida Maria (Amsterd.), v. Koningsb. n. Ka...
de Jonge, Eetiena (Veendam), van Riga naar de Ma...
Pot, Catharina Elisabeth (Harling.), v. Riga n. Am...
Harding, Margaretha (Pekela), van Schiedam n. de Oo...
Faber, voor Visser, Vriendschap (Amsterdam), van ... naar Amster...
Smith, Anna Elisabeth (Pekela), van Riga naar de M...
28 — Kuitze, de jonge Wicher (Wildervank), v. Stettin n. Am...
Flik, Katharina (Amsterdam), van Riga naar de Ma...
Pott, de Spruit (de Bult), van Riga naar de Maas.
van Driesten, Merwede (Dordrecht), van Riga n. D...
Klein, de tweelingen Daniel en Wilco (Lemmer), v. ... naar Ho...
Sietzema, de vier gebroeders Veenhoven (Beerta), v. ... naar de Oo...
de Jonge, Arentina Jacoba (Hoogez.), v. Schied. n. A...
Kok, Hollands Trouw (Groningen), van Riga n. Am...
Huizing, Marchina (Veendam), v. Pillau n. Groningen.
Kok, Hollands Trouw (Pekela), v. Koningsb. n. Amst.
Beckering, Ariane (Amsterdam), v. Riga n. Amst.
de Groot, Concordia (Pekela), v. Amst. n. Koppenhage.
29 — Goosens, juffer Ellegonda (Pekela), v. Schied. n. de Oo...
Haker, Bertha en Maria (de Lijp), v. Amst. n. de Oost...
Zijl, de Alpha (Groningen), v. Schiedam n. de Oostzee.
Lukje, Margaretha (Groningen), v. Bremen n. Stettin.
Brink, jonge Metta (Winschoten), v. Amst. n. de Oost...
Douwes, Eendragt (Veendam), v. Amst. n. de Oostzee.
Douwes, Eendragt (Veendam), v. Amst. n. de Oostzee.
Mooi, de Trouw (Groningen), v. het N. Diep n. de Oo...
van der Wall, Geerdina (Veendam), v. Antw. n. Kon...
Korter, Riga (Pekela), v. Amst. n. Riga.
Lukkien, Herstelling (Veendam), v. Antw. n. Koning...
Bakker, de jonge Tammink (Veend.), v. Schied. n. de ...
de Groot, Sieka (Veendam), v. Londen n. Koningsb.
Ebling, Gezina (Groningen), v. Amst. n. de Oostzee.
Hansen, Prudentia (Veendam), v. Belfast n. Riga.
Nanninga, de Vriendschap (Pekela), v. Stavanger naar ...
Huisman, Onrust (Dordrecht), v. Dantzig n. Amst.
Gust, de goede Hoop (Pekela), v. Groningen n. Dant...
Rozema, Gezina Jantina (Groning.), v. Rotterd. n. Kon...
Helmers, vier Gezusters (Woudsend), v. Amst. n. Dan...
de Boer, Margrietha Jantina (Sappem.), v. Amst. n. P...
Jonker, de vr. Barbara (Wildervank), v. Bremen n. R...
Dood, Christina Jantina (Sappemeer), v. Riga n. de M...
Sap, Jantina Annechina (Veendam), v. Riga n. Schie...
Wegener, de vr. Martha (Veendam), v. Memel n. Ro...
de Grooth, Lucas Wildervank (Pekela), v. Riga n. de ...
Groenewold, Aafina Jonker (Pekela), v. Bremen n. D...
Dik, Jantina Petronella (Pekela), v. Riga n. Amst.
de Grooth, Magrietha Gesiena (Pekela), v. Dundee n. d...
30 — Sissingh, Harmina Catharina (Delfz.), v. Schied. n. Are...
Zoutman, Geertruida (Veendam), v. Amst. n. de Oost...
Potjer, Dankbaarheid (Sappemeer), v. Pillau n. Amst.
Pinksterboer, Gesiena (Veendam), v. Londen n. Kon...
Jonker, Zwanette (Sappemeer), v. Londen n. Stettin.
Smit, Gesina (Wildervank), v. Petersburg n. Antwerpen.
1 Octob. Gust, Henderika (Groningen), v. Amst. n. Koningsb.
van Wijk, Anna Arnoldina (Amst.), v. Amst. n. Peter...
Tap, Maria Beertha (Pekela), v. Zaandam n. de Oostz...
Legger, Jr., Marchiena (Veendam), v. Amst. n. Riga.
Broekman, Helena (Veendam), v. Liverpool n. Riga.
Visser, Anna Sophia (Delfzijl), v. Hamburg n. de Oos...
Visser, Admiraal de Winter (Kampen), v. Memel n. G...
Bontekoe, Jacobina (Sappemeer), v. Dantzig n. Ant...
van der Veen, Johanna Gezina, v. Memel n. de Maas.
2 — Gialts, Helena, van Petersburg naar Amsterdam.
Schoemaker, Frederika, van Bremen naar Gefle.
de Boer, Willem Carel, van Rotterdam naar Petersbu...
Mellema, Josine Louise, van Abbeville naar de Oostz...
Zeilinga, jonge Agatha, van Petersburg naar Amsterd...
Bakker, Annechina, van Liverpool naar Riga.
Landeweer, Zeevaart, van Petersburg naar Rotterdam.
Hazewinkel, Geertruida, van Rotterdam naar Stettin.
Mooi, Tjesina, van Dantzig naar Amsterdam.
Postema, Gezina, van Rotterdam naar de Oostzee.
Kruisinga, de vrouw Neeltje, van Rotterdam naar de ...
Schuur, Agatha, van Antwerpen naar Dantzig.

De Wind den 26sten N.O.; den 27sten en 28sten Z.O.; den ... Z.W, W.; den 30sten Z.O.; den 1sten October Z.O; d... N.O, N.W.

ELSENEUR, 2 October 1850.

De Nederlandsche consul te Elseneur heeft dd. 29sten Sep... ter kennis gebragt van den handel, dat de neutrale koop... schepen, die uit de Oostzee komen, vrij de Eider uit zulle... nen gelaten worden tot den 10den Oct.; maar dat die, we... de Noordzee komen, ten einde dien weg naar de Oostzee te ... die rivier thans niet *in* kunnen gelaten worden, maar derze... dingen in de haven van Tonningen, die niet gesloten is, ... lossen, in het geval zij niet verkiezen de reis door de ... vervolgen.

212de STAATSLOTERIJ.

Trekking der Tweede Klasse.

4de Lijst. Geene.

UITTREKSEL uit het *REGISTER van de BROOD*... *TING voor de Stad Groningen.*

Maandag, 7 October 1850.

BURGEMEESTER EN WETHOUDEREN der ... *Groningen* hebben de prijzen van het **BROOD** gezet als volgt:

Het grof Roggebrood . .	van 4 Ponden	37 Cts.,	per ...
De Grofweiten Bol . . .	„ 5 Oncen	11^5 Cts.,	„ „
De Fransche Bol	„ 3 Oncen	12^5 Cts.,	„ „
De Regelwegge	„ 3 Oncen	11^5 Cts.,	„ „
De Hollandsche of Tarwebol	„ 3 Oncen	10^5 Cts.,	„ „

Voor eensluidend Uittreksel,

De Secretaris bij het Bestuur der Stad Gro...

J. H. M. HORA SICCAMA.

PRIJSCOURANT DER EFFEKTEN.

Amsterdam, 5 October.

NEDERL., Werk. Schuld 2½ pCt. $56\frac{1}{16}$, $56\frac{1}{4}$, ... Dito Certificaten 3 pCt. $67\frac{3}{4}$, $67\frac{7}{8}$, $67\frac{13}{16}$; Dito dito ... $88\frac{5}{8}$, $88\frac{3}{4}$, $88\frac{5}{8}$; Aand. Holl. Spoorw.-Maatsch. 4½ pCt. ... BELGIE, 2½ pCt. 47; Dito bij *Rothschild* 2½ pCt. ... FRANKRIJK, Obligatiën 3 pCt. $52\frac{5}{8}$, 53, $52\frac{11}{16}$. — SPA... L. bij *Ard.* van 85 £ 5 pCt. $11\frac{5}{8}$, $11\frac{11}{16}$; Dito dito v... £ 5 pCt. $11\frac{3}{4}$, $11\frac{15}{16}$, $11\frac{7}{8}$; Dito bij dito Onbep. St... pCt. $11\frac{5}{8}$, $11\frac{1}{2}$; Dito 3 pCt. 39, $39\frac{1}{8}$; Dito Binnenla... 6/m. 3 pCt. 34, $34\frac{5}{16}$, $34\frac{1}{8}$; Coup. Ardoins $8\frac{11}{16}$, $8\frac{13}{16}$. — PO... GAL, te Londen 4 pCt. $34\frac{5}{8}$, $34\frac{7}{8}$, $34\frac{5}{8}$. — RUSLAND, ... *Hope* 1798 en 1816 5 pCt. $105\frac{1}{8}$; Dito 1828 en 1829 ... $105\frac{1}{8}$; Cert. bij dito 1831 en 1833 5 pCt. $96\frac{1}{8}$; ... pCt. $95\frac{13}{16}$, $95\frac{7}{8}$; Dito bij *Hope* 4 pCt. $88\frac{3}{8}$; Dito bij ... *en Co.* 4 pCt. $87\frac{7}{8}$; Dito bij id., 5de Serie 4 pCt. ... OOSTENRIJK, Metall. 5 pCt. 76, $76\frac{1}{8}$; Dito Nieuwe ... $40\frac{5}{8}$; Dito Nieuwe 5 pCt. $80\frac{1}{8}$, $80\frac{1}{4}$; Braz. 1843 5 pC... N. Mex. 5 pCt. $29\frac{3}{8}$, $\frac{9}{16}$, ½; Gren. 1½ pCt. $18\frac{1}{8}$, ¼; Han... kontant 170.

De lager afkomende koersen van gisteren van Parijs, hebben den wederom, zoowel op onze binnenl. als op de meeste soorten buitenl. fondsen nadeelig gewerkt.

...nsche 3 pCts. en Spaansche vertoonde de handel nog al ...levendigheid.

... Uitg. v. 100 £ 12¼; Gren. Uitg. Onbep. St. 4¼.

...van het Geld: Beleening 2½; Prolong. 2½; Disconto 2 pCt.

...ste Prijzen te vijf uur: Integr. 2½ pCt. $56\frac{11}{16}$; Ard. a 510 £ ... Dito Coup. $8\frac{11}{16}$; Binnenl. 3 pCts. 34⅛.

...TERDAM, 6 October. EFFEKTEN-SOCIETEIT te 4½ uur.

...ns à 85 £ $11\frac{9}{16}$ a ⅛. Dito à 170 £ 11¼. Dito à 510 £ 11⅜. ...l. 3 pCts. $34\frac{3}{16}$, ⅛. Portug. 4 pCts. $34\frac{11}{16}$. Fransche 3 pCts. ... Mexik. $29\frac{9}{16}$.

... de genoteerde koersen vertoonde heden de handel geene bij...e levendigheid.

...IJZEN DER GRANEN, ZADEN, ENZ.

GRONINGEN, 4 *October*.

TARWE.	N. GERST.	N.Zw.Voer 36 ℔ f 2,00
...Bak 70 ℔ f 7,50	N. Winter 52 ℔ f 3,90	» 38 » - 2,15
...1849 70 » » 7,10	» 54 » » 4,25	O.Zw.Voer 40 » - 2,30
» 72 » » 7,50	» 56 » » 4,55	» » -
...1850 68 » » 6,00	Zomer 56 » » 4,15	BOONEN.
» 70 » » 6,50	» » »	Paardb. f 4,75 a f 5,25
...1849 72 » » 7,15	Knobbe 60 » » 4,55	ZADEN, ENZ.
N. ROGGE.	» 62 » » 4,75	Gr.Gortp.m. f 7,25,50
...66 ℔ f 5,25	N. HAVER.	Par.100N. ℔ f 9 a f 12
68 » » 5,55	N. Dikke 40 ℔ f 2,50	Koolz. f 7,50 tot f 10,75
70 » » 5,85	» 42 » » 2,60	Zomerzaad f 6,50 f 7,75
BOEKWEIT.	» » »	Boterz. f 6,50 f 7,25
...Zand 62 » » 4,90	» 44 » » 2,75	Dederz. f
64 » » 5,20	» 46 » » 2,90	G.Mostz. f 5 a f 9
66 » » 5,50	» 48 » » 3,05	Raapol. p. v. f 35
...Zand 64 » » 5,10	Bl. Voer 36 » » 2,30	Prijs der Boter
64 » » 4,75	» 38 » » 2,40	1stes. ¼ Ton f 24,50
	» 40 » » 2,55	2de s. ¼ Ton f 23

...we weder weinig in omgegaan. — Rogge als voren slepend ...de. — Boekweit en Gerst door geringen aanvoer wederom ... betaald. — Haver mede weinig ter veil en goed prijshou... — Boonen prijshoudend. — Gort met iets meer handel. — Koolzaad als voren te plaatsen; geringe kwaliteiten slap. — ... en Boterzaad iets lager afgegeven. — Mostaardzaad zonder vraag.

...TERDAM, 4 *October*. Tarwe tot vorige prijzen met weinig ...; 130 ℔ b. Pools. f 297; 128 ℔ roodb. dito f 272; 127 ℔ Rijn ...; 123 ℔ Vriesche f 213. — Gedroogde Rogge bij partijen ...gegeven, Pruiss. soorten tot vorige prijzen verkocht: 123 ℔ ... f 165; 125 ℔ Rost. f 172, beide bij partij; 123 ℔ Deens. ...; 114 ℔ gedr. f 135; 115, 116 ℔ dito f 137, f 140. — Gerst ...en doen: 113 ℔ Deensche f 142 bij gerijf. — Boekweit onver...d: 121 ℔ Nijk. f 186.

...olzaad dadelijk en het najaar in een doen, voorjaar ½ p. vl. ...; Oostvr. 66½ p. vl.; Vriesch 44½ p. vl.; op 9 vat in Oct. ...p. vl.; April 60½ p. vl. — Lijnzaad zonder handel. — Raapolie ...lijk wel zoo aangenaam, op levering hooger betaald; op 6/w. ...,25; vlieg. f 35,25 a 50; Nov. en Dec. f 35,25 a 50; Mei ...,50 a 75. — Lijnolie iets flaauwer; op 6/w. f 35,25; vlieg. ...,50 a 75. — Hennepolie op 6/w. f 38,25; vlieg. f 37,25.

...NDEN, 2 *October*. Van Vreemde Tarwe was wederom veel ...voerd en zoowel van deze als van inl. soorten bleven de prijzen ...naal dezelfde als eergisteren. In Gerst en Haver was goede ...del tot de prijzen van vorigen marktdag. Boonen en Erwten ...randerd.

...ONDEN, 4 *October*. Hetgeen van inl. Tarwe ter markt was, ...d moeijelijk nemers tot de koersen van l.l. Maandag; in enkele ...llen werd zelfs voor minder losgelaten, om op te ruimen. In ...nde ging weinig om; houders hielden ferm op hunne eischen ...oopers wilden de laatst betaalde prijzen niet besteden. Gerst ...Haver genoten tot de notering van l.l. Maandag goeden handel. ...n en Erwten bij weinig vraag onveranderd.

ADVERTENTIEN.

HUWELIJKS-, GEBOORTE- EN STERFBERIGTEN.

*** Ondertrouwd te *Winsum*, den 1sten October 1850:

Mr. **B. J. DE KOK,**
van *Bolsward*,
met
E. BRONGERS.

Eenige kennisgeving.

*** Ondertrouwd:

H. NIEMEIJER, van *Terhorne*,
met
T. BOER, van *Warfhuizen*.

WEHE, 2 October 1850.
Eenigste kennisgeving.

*** Gehuwd te *Groningen*:

JAN BIERMAN, JUNIOR,
Weduwnaar van A. M. ROOTHAAR,
van *Thamen aan den Uithoorn*,
met
JOHANNA RIJKEBOER.

1 October 1850.

*** Getrouwd te *Kollum*, den 1sten October 1850:

H. K. GORTER, *Grutter*,
met
K. L. STEEGSTRA.

*** Getrouwd:

J. KOOL, J.z.,
Wedn. J. A. KRAMP,
met
E. S. C. CRULL.

GRONINGEN, 2 October 1850.
Eenige kennisgeving.

*** Getrouwd:

HENDRIK BENES PERDOK,
van *Godlinse*,
met
AGATA KLAASSENS VINK,
van *Bedum*.

GODLINSE, 4 October 1850.

*** Getrouwd:

J. L. SCHAAP, van *Groningen*,
met
E. E. EMRIK.

AMSTERDAM, 4 October 1850.
Eenige kennisgeving.

*** Heden beviel van een' wélgeschapen ZOON S. BOLMAN, geliefde Echtgenoot van

Mr. **J. WITTEVEEN.**

METSLAWIER, 28 September 1850.

*** GRONINGEN, 3 October 1850. Heden beviel van eene DOCHTER S. H. TICHÉLAAR, geliefde Echtgenoot van

A. J. WILDERVANCK.

Eenige kennisgeving.

*** 'T ZANDT, 3 October 1850. Bevallen van eene DOCHTER MARTHA BLAUPOT, geliefde Echtgenoot van

C. BAKKER,
Pred.

*** Op den 3den October 1850 is te *Eenum* bevallen van een' ZOON M. B. J. TJASSENS KEISER—CRAMER VON BAUMGARTEN.

*** Mijne geliefde Echtgenoot EPPIEN KIERS beviel heden van een' wélgeschapen ZOON.

O. PEKELA, 4 October 1850.

G. HEERES, Jz.

*** Heden beviel voorspoedig van eenen ZOON A. E. BIEBERICHER, geliefde Echtgenoot van

P. HEKKEMA,
Deurwaarder.

GRONINGEN, 5 October 1850.

*** Mijne geliefde Echtgenoot A. BONTHUIS beviel heden van een' ZOON.

Dr. **B. W. SIEMENS.**

UITHUIZEN, 5 October 1850.
Men gelieve deze algemeene tevens als bijzondere kennisgeving aan te merken.

*** Mijne geliefde Echtgenoot B. S. B. OTTENHOFF beviel heden voorspoedig van eene welgeschapene DOCHTER.

GRONINGEN, 6 October 1850.

H. W. SLOTHOUWER.

*** Heden overleed alhier, in den ouderdom van ruim zeventig jaren, Vrouwe JOHANNA GESINA KYMMELL, Weduwe Mr. ISAÄK COLLARD.

ASSEN, 2 October 1850.

*** Heden overleed, na langdurige sukkeling, ten mijnen Huize, mijne geliefde Nicht PETRONELLA EJENA KOERTS, in den ouderdom van zesendertig jaren.

Familie, Vrienden en Bekenden gelieven deze algemeene mede voor bijzondere kennisgeving aan te nemen.

HOOGEZAND, 2 October 1850.

E. D. GARRELTS.

*** Heden morgen omstreeks 7 uur overleed, tot mijne, mijner Kinderen en Behuwd-Kinderen diepe droefheid, mijn teederbeminde Echtgenoot, Mr. ARNOLD HENDRIK KONING, *oud-Notaris te Wedde*, in den ouderdom van 66 jaren en bijna drie maanden. Ik was met hem in een' gelukkigen echt vereenigd gedurende ruim 43 jaren. Vrienden en Bekenden gelieven deze algemeene tevens als bijzondere kennisgeving aan te merken. De geliefde Overledene heeft dit verlangd, evenzeer, als dat er geene uiterlijke teekenen van rouw zullen worden aangenomen.

WEDDE, 5 October 1850.

E. T. ECKRINGA,
Wedw. A. H. KONING.

SEMA, te *Groningen*, debiteren met goed succes de navolgende Werken:

Voor het Onderwijs of voor Eigen Studie:

I. Dr. *R. WESTERHOFF*, **de Kwelderkwestie nader toegelicht.** Met eene Wadkaart. Prijs *f* 2,80.

Achter dit Werk bevinden zich zeer belangrijke Oudheidkundige Aanteekeningen betrekkelijk de Provincie *Groningen*.

II. Dr. *L. ALI COHEN*, **Mededeelingen** uit het gebied van **Natuur, Wetenschap en Kunst;** vooral met toepassing op het bedrijvige leven. 2 Dln., met Platen. Prijs *f* 7,50.

III. Dr. *L. ALI COHEN*, **het Wezen en de Rationele Behandeling** van den zoogenoemden **Diabetes Mellitus (Phthisuria Saccharina).** Eene Proeve, gegrond op eigene onderzoekingen en een kritisch gebruik der Litteratuur, en uitgegeven als eene Bijdrage ter bevordering van de toepassing der Natuurkundige Wetenschappen op de Praktische Geneeskunde. Prijs *f* 2,25.

IV. Dr. *B. EEKMA*, **de Rationeel-empirische Geneeswijze in de Geneeskunst** verdedigd tegen Dr. J. F. P. SCHÖNFELD, en de geest der Homöopatische Geneesleer getoetst aan Rede en Ervaring. Prijs *f* 2,00.

V. **Pathologische Anatomie** of **Anatomische Beschrijving** der **Ziekten** van de **Organen** van den **Bloedsomloop** en de **Ademhaling**, door Dr. *KARL EWALD HASSE*, gevolgd en aanbevolen door *A. A. SEBASTIAN*, *Emeritus Hoogleeraar aan de Hoogeschool te Groningen*, en in het Nederduitsch overgebragt door *G. H. MEIJER*, *Doctor in de Geneeskunde te Groningen*. Prijs *f* 5,00.

VI. Dr. *G. H. MEIJER*, **Handboek voor Pleegzusters en Ziekenoppassers.** Prijs *f* 1,00.

VII. **Daadzaken betrekkelijk de Graanwet**, en Aanteekeningen uit Statistiek en Geschiedenis, Graanbouw en Graanhandel betreffende. Prijs *f* 2,25.

VIII. *E. ENGELBERTS*, **Beschrijving** van den **Landbouw** op de Hofstede **den Eng.** Prijs *f* 0,60.

IX. **Verslag** van het Verhandelde op het *derde* **Nederlandsche Landhuishoudkundig Congres**, gehouden te *Groningen*, den 14den, 15den en 16den Junij 1848. Prijs *f* 1,65.

X. *J. HUIZINGA*, **Wetten** op de **Personele Belastingen, het Geslagt en Gemaal**, te zamen in één Deel. Prijs *f* 2,90.

XI. ———————— **Wetten op de Personele Belastingen.** Prijs *f* 2,30.

XII. ———————— **Wet op het Geslagt.** Prijs *f* 0,30.

XIII. ———————— **Wet op het Gemaal.** Prijs *f* 0,75.

XIV. **Tafereelen** en **Verhalen** uit de **Natuur** en de **Geschiedenis.** Een Leesboek voor de Scholen, ter bevordering van *smaak en kennis.* Verzameld uit den HUISVRIEND voor 1843. Uitgegeven door het *Bestuur* van de *Gewestelijke Vereeniging* Groningen *van het Nederlandsch Onderwijzers-Genootschap.* Prijs *f* 0,30.

Ten voordeele der ARMEN,

is alom verkrijgbaar gesteld: **GODSDIENSTIGE FEESTGALM** bij gelegenheid der **inwijding van het Nieuwe Akademiegebouw** *te Groningen*, den 25sten September 1850; door *F. M. DIKEMA.* Prijs 10 Cents.

BERIGT EENER GELDLEENING.

GEDEPUTEERDE STATEN der Provincie *Drenthe*, —

In aanmerking genomen, dat de poging om de **eerste serie** van de **LEENING**, ten laste der PROVINCIE **DRENTHE**, eener som van ***f* 225,000**, ter bestrijding der deelneming in de DRENTSCHE KANAAL-MAATSCHAPPIJ, uit krachte der resolutie van de Provinciale Staten d.d. 7den Augustus 1850, No. 2, tegen eene rente van *vier* ten honderd te plaatsen, niet is geslaagd, —

Brengen ter kennis van de belanghebbenden, dat alsnu, overeenkomstig art. 2 van het betrekkelijke PLAN van NEGOTIATIE, goedgekeurd bij Koninklijk besluit van den 17den September 1850, no. 10, de DEELNEMING in de gemelde **EERSTE SERIE** der bedoelde **GELDLEENING**, ten bedrage van **vijfenzeventig aandeelen**, ieder van ***f* 1000**, — tegen eene rente van *vier en een half* ten honderd, wordt opengesteld;

Dat de inschrijving daarvoor kan geschieden van MAANDAG den 7den tot en met ZATURDAG den 19den October aanstaande, ten KANTORE van den ARRONDISSEMENTS-BETAALMEESTER te *Assen*, gedurende de gewone kantooruren; zullende echter geene meerdere inschrijvingen dan tot het bedrag van *f* 75,000 worden aangenomen en aan de Inschrijvingen van degenen, welke tegen eene rente van vier ten honderd hebben deelgenomen, voor zoo verre ze gelijktijdig met anderen mogten worden aangeboden, voor het bedrag der vroegere deelneming, de voorkeur worden gegeven;

Dat het bedrag der inschrijvingen op *ééns*, en wel den 1sten November 1850, ten KANTORE van den ARRONDISSEMENTS-BETAALMEESTER te *Assen*, moet worden gefourneerd, onder korting nogtans van ½ pro cent ten behoeve der Makelaars en Commissionairs van het bedrag hunner inschrijvingen;

Dat overigens het PLAN van GELDLEENING, behalve ten GOUVERNEMENTSHUIZE te *Assen* en ten KANTORE van den ARRONDISSEMENTS-BETAALMEESTER aldaar, ter inzage zal voorliggen ten KANTORE van den ARRONDISSEMENTS-BETAALMEESTER te *Groningen*, en bij de Heeren KALFF & Co., Kassiers, te *Amsterdam* en *'s Gravenhage*, zoo mede bij den Heer VAN HASSELT, Kassier, te *Groningen*.

ASSEN, 28 September 1850.

Gedeputeerde Staten voornoemd:
DE VOS VAN STEENWIJK.
Van wege dezelve:
W. H. HOFSTEDE.

ALLEN, die iets te VORDEREN hebben van de **vereenigde Commissie** *uit den Stedelijken Raad, de Curatoren en den Akademischen Senaat, tot regeling van de plegtige Overdragt en Inwijding van het* **NIEUWE AKADEMIEGEBOUW**, worden verzocht, daarvan **in den loop dezer Week** OPGAVE te doen bij den Heer **G. VAN CALCAR, JR.**, te *Groningen*.

RIJN- EN IJSSEL-STOOMBOOTMAATSCHAPPIJ.

Dienstverandering *beginnende met den 2den OCTOBER.*

Van *AMSTERDAM op KAMPEN*, MAANDAGS, WOENSDAGS en VRIJDAGS, 's morgens te 8 uur;

Corresponderende op de dadelijk na aankomst te *Kampen* vertrekkende **DILIGENCE** der Maatschappij over *ZWOLLE* op *GRONINGEN*.

Van *KAMPEN* op *AMSTERDAM*, ZONDAGS, DINGSDAGS en DONDERDAGS, 's middags te 12 uur; na aankomst der **DILIGENCE** van *GRONINGEN* en corresponderende op den laatsten SPOORTREIN van *AMSTERDAM* op *'s GRAVENHAGE* en *ROTTERDAM.*

NB. De **DILIGENCE** vertrekt ZATURDAGS, MAANDAGS en WOENSDAGS, 's avonds te 11 uur, van *GRONINGEN*; en MAANDAGS, WOENSDAGS en VRIJDAGS, 's namiddags te 3 uur van *ZWOLLE.*

De ondergeteekende vaceert dagelijks ten zijnen KANTORE ter **OVERNAME** der OBLIGATIEN **OUDE RUSSEN**, om daarbij **NIEUWE COUPONS** te bezorgen.

GRONINGEN, 3 October 1850.

J. C. VAN HASSELT.

*** **BURGEMEESTER EN WETHOUDEREN** der Gemeente *DELFZIJL* herinneren bij deze aan het Publiek, dat de **HERFST-VEEMARKT** te **Delfzijl**, te houden op den DERDEN DONDERDAG in de maand October, dit jaar invalt op den **17den dier maand**, *vrij* van het betalen van STEDE- en PLAATSGELD; voorts, dat te dier gelegenheid alle BEDELARIJ en het SPELEN om GELD of GELDSWAARDE strengelijk zal worden GEWEERD.

Moetende het VEE, van buiten de Gemeente ter Markt gebragt, voorzien zijn van het gewone GEZONDHEIDS-CERTIFICAAT.

DELFZIJL, 2 October 1850.

Burgemeester en Wethouderen voornoemd:
P. J. VOS.
Ter ordonnantie van dezelven,
De Secretaris:
ONNEKES.

Mr. **E. VAN EERDE**, Notaris te *Groningen*, gedenkt, op WOENSDAG den 23sten October 1850, des avonds te 7 uur, ten Huize van Mejufvrouw de Wedw. J. S. BONTEKOE, aan de Groote Markt, te *Groningen*, publiek te verkoopen: Eene aanzienlijke en nette **BEHUIZING**, staande en gelegen ten Zuiden in de Zwanenstraat, te *Groningen*, op vrij eigen grond, get. C 146 V, rood K 35, door Mejufvrouw de Wedw. L. H. DEELMAN in eigendom wordende bewoond. Om op den 1sten November 1850 te aanvaarden. Gemelde Behuizing kan op den dag van Verkoop, des morgens van 10—12 en des namiddags van 2—4 uur, bezigtigd worden, terwijl de Eigendomsbewijzen en de Veilconditiën op de gewone plaatsen ter lezing liggen.

Mr. E. VAN EERDE,
Notaris.

*** Mr. **J. S. G. KONING**, Notaris, residerende te *Wedde*, zal, op MAANDAG den 14den October 1850, des avonds te 5 uur, ten Huize van de Wedw. VAN INGEN, te *Nieuwe Schans*, in het openbaar Verkoopen, **DE ONROERENDE GOEDEREN**, toebehoorende aan HINDRIK ENGELKENS VRIEZE, Landgebruiker op den *Hamdijk*, gemeente *Nieuwe Schans*, en MEDE-EIGENAREN; zulks in de volgende Perceelen:

I. Eene **BOEREN BEHUIZING** en **SCHUUR**, get. no. 272, met de VASTE, ALTIJDDURENDE EN IN ALLE LINIËN VERERVENDE BEKLEMMING van het *Erf* en verschillende perceelen *Tuingrond*, *Boomgaard*, *Bouw- en Groenland*, alles staande en gelegen te *Hamdijk*, gemeente *Nieuwe Schans*, strekkende van den Hamsterweg af tot het Trekpad, te zamen groot 33 Bunders, 4 Roeden, 40 Ellen. Deze Beklemming zal tot eene jaarlijksche vaste huur doen de som van *f* 325—00.

II. Den EIGENDOM daarvan, groot *f* 325—00.

III. Eene BEHUIZING, met de VASTE EN ALTIJDDURENDE BEKLEMMING van eenige perceelen *Land*, in *den Ham*, onder *Bellingwolde*, strekkende van den Hamsterweg naar de Moerwal, te zamen groot 5 Bunders, 3 Roeden, 10 Ellen. Deze Beklemming zal tot huur doen de som van *f* 40—00.

IV. Den EIGENDOM daarvan, groot *f* 40—00.

V. De VASTE EN ALTIJDDURENDE BEKLEMMING van vier Bunders, zeventien Roeden, dertig Ellen *Land*, aan het Lange Diep, onder *Bellingwolde*, strekkende van het Hamdijkster voetpad naar den Trekweg. Deze Beklemming zal tot huur doen de som van *f* 40—00.

VI. Den EIGENDOM daarvan, groot *f* 40—00.

VII. Een kamp EIGEN LAND, onder *Bellingwolde*, de *LEENSKAMP* genoemd, strekkende van het Hamdijkster voetpad naar het Trekpad, groot 1 Bunder, 40 Roeden, 60 Ellen.

VIII. Eene BEHUIZING, met de BEKLEMMING van het *Erf*, *Tuin* en eenige perceelen *Land*, mede aldaar gelegen, groot 3 Bunders, 24 Roeden, 70 Ellen, doende tot beklemhuur de som *f* 60—00.

IX. Eene BEHUIZING, ERF en TUIN, te *Bellingwolde*, groot 21 Roeden, 50 Ellen, bij de Weduwe E. J. BONESCHANSKER in gebruik; en

X. Een stuk BOUWLAND, aldaar, achter het vorige perceel gelegen, groot 76 Roeden, 40 Ellen, bij dezelfde in gebruik.

De Voorwaarden van Verkoop zullen in tijds ter lezing liggen ten Huize van Verkoop, ten Huize van den Kastelein STRONK te *Bellingwolde*, en ten Kantore van den Notaris.

*** Ten overstaan van den Deurwaarder GL[...] van zoodanigen Ambtenaar, dan present), zal er o[p ...] DAG den 21sten October 1850, te 2 uur, bij den [...] LELLENS, te *Lellens*, Boeldag worden gehou[den ...] **31 PUIK VETTE ZWARE KO[...]** en **30 LAMMEREN**, kunnende blijv[en ...] den. **N.B.** De Gegadigden worden [...] meerd, dat om meer dan eene reden al[...] pers, zonder eenig onderscheid, zich zullen voorzie[n] van een soliden hoofdelijken Borg, tenzij dadelijk be[talende].

***. Ten overstaan van den Deurwaarder GLA[...] van zoodanigen ambtenaar, dan present) zal er, op DO[...] DAG den 24sten October 1850, precies te een u[ur] de BOERENPLAATS van den *HUIZE EKENST[EIN]* bij het *Oosterwijtwerder-Verlaat*, te *Tjamsweer*, [...] **DAG** worden gehouden van: 31 PUIK VETTE Z[...] **KOEIJEN**, 30 VETTE **SCHAPEN** en 24 **LAMMEREN.** Kunnende in de Weide blijven.

NB. De Gegadigden worden geïnformeerd, dat Koopers, zonder eenig onderscheid, zich zullen voorzien, ieder van een' SOLIDEN HOOFDEL[IJKEN] BORG, tenzij DADELIJK BETALENDE.

TE HUUR,

om op den 1sten Mei 1851 te aanvaar[den]

Een **HUIS**, voorzien van 2 V[...] en 2 ACHTERKAMERS, P[...] REGENWATERSBAK; voor[...] **TUIN**, voorzien van versche VRUCHTBOOMEN, ENZ., staande en gelegen te *Hooge* Noordzijde, wordende thans bewoond door Mevrou[w] Wedw. SCHUNLAU. Te bevragen bij den Eigenaar H. D. BOERMA, aldaar.

TE HUUR, tegen Novemb[er]

Eene nette **BEHUIZING**, in de Nieuw[e ...]teringestraat, door P. J. VAN DER WAL [be]woond. Te bevragen bij DREWES, op den [...] van het Ameland.

TE HUUR,

Eene gestoffeerde **BOVENKAMER** bevragen bij T. MEIJER, in de Zwanenstraat, [...] den Deurw. HEKKEMA.

*** De ondergeteekenden geven hiermede kennis, d[at] sedert den 1sten Januarij 1848 door hen gedrevene **Vlee[sch]houwersaffaire**, onder de FIRMA **GEBROEDERS SCHAAP**, gevestigd in het wijde van de Poele[...] alhier, met onderling goedvinden en genoegen is **O[nt]bonden**; en dat **de beide eerstondergeteekenden** DEZELFDE AFFAIRE, onder de genoemde Fi[rma] van **GEBROEDERS SCHAAP**, van af den ee[rsten] dezer maand, voor **hunne rekening voortzet[ten]**. Zij blijven zich bij voortduring in de genegenheid hu[nner] Begunstigers en Medeburgers aanbevelen.

GRONINGEN, 6 October 1850.

M. L. SCHAAP.
S. L. SCHAAP.
JOEL L. SCHAAP.

De ondergeteekende beveelt zich deze vriendelijk aan hare Stadgeno[oten] aan in alles, wat tot het vak **LINNENNAAIJEN** behoort; verlangt zij eenige **MEISJES**, om in genoemd vak geleid te worden.

Wedw. E. EISSING, in den Karoliew[eg].

In de Stad *Groningen* verlangt **IEMAND**, die genegen is om in plaats en omstreken, bij zijne andere zigheden, nog het **opnemen** [van] **Orders** voor een gevestigd ***Huis in Wijnen*** te nemen.

Zij, die goede relatiën kunnen aanbrengen, adresseren bij den Boekhandelaar SCHIERBEEK, te *Groningen*, der de lett. L V V.

In een' ***MANUFAKTUURWI[N]KEL*** wordt gevraagd, tegen Nov. e[en ...] een van goede getuigschriften voorz[ien] **WINKELBEDIENDE**, alsmede een **LEERLIN[G]** die eenige ervaring bezit (liefst Protestanten). Nadere in[for]matiën, onder eigenhandig geschreven en gefrankeerde b[rie]ven, gemerkt lett. A.Z., aan het BUREAU DEZER COURAN[T].

Een **ONGEHUWD PERSOON** middelbare jaren, van goede Getuigschrift[en] voorzien, goed met PAARDEN kunne[nde] omgaan en ervaren in het LANDWERK, [...] zijne dienst aan. Adres aan het BUREA[U] dezer COURANT.

*** Bij **L. SCHIERBEEK**, te *Leeuwarden*, is gedrukt en te bekomen:

DE DERDE DRUK VAN DE
VOLKS-GENEESKUNDE

DOOR

Dr. J. F. OSIANDER,

Hoogleeraar in de Geneeskunde te Gottingen.

NAGEZIEN EN VERMEERDERD MET AANWIJZINGEN DER KENTEEKENEN VAN DE **ONDERSCHEIDENE ZIEKTEN**, ENZ.

DOOR

J. A. VAN OORT,

Officier van Gezondheid der Tweede Klasse bij de Armee.

Dit werk bevat eene groote menigte eenvoudige middelen en raadgevingen, welke de natuur zelve tegen de kwalen en krankheden der menschen heeft daargesteld; men vindt er onder eene menigte andere raadgevingen, tegen: Ontsteking, Koorts, Tandpijn, Hoofdpijn, Verkoudheid, Hoest, Kramp in de Maag, het Zuur, de Hik, Buikloop, Aanbeijen, Jicht en Rhumatisme, Aamborstigheid, Kramp in de Borst, Longtering, Ontsteking van den Pisweg, Graveel, Wormen, Lintworm, Vallende Ziekte, Koliek, Geelzucht, Waterzucht, Scheurbuik, Ziekten der Kinderen, Klierziekten, Oogziekten, Onvruchtbaarheid, Ziekten der Zwangerheid, Ontsteking der Vrouwelijke Borsten, Vergiftiging, Schijndood, Behoedmiddelen tegen Besmettelijke Ziekten, de Aziatische Braakloop, Cholera Morbus, Huiduitslag, Moedervlekken, Zeeziekte, enz., enz.

De *buitengewoon goedkoope* prijs van dit Handboek, dat behalve de voorrede en inhoud 302 bladzijden druks bevat, is slechts gesteld op ***f* 1,25**, en mede te bekomen te *Groningen* bij R. J. SCHIERBEEK en O. L. SCHILDKAMP.

WEERKUNDIGE WAARNEMINGEN,

gedaan te *Groningen*; medegedeeld van wege het Genootschap: *Ter bevordering der Natuurkundige Wetenschappen*; SEPTEMBER en OCTOBER **1850.**

DAGEN.	BAROMETER op 0°.			THERMOMETER.			VOCHTIGHEIDS-TOESTAND.			WINDSTREEK.			LUCHTGESTELDHEID.		
	8 uur.	2 uur.	8 uur.	8 u.	2 u.	8 u.	8 u.	2 u.	8 u.	8 uur.	2 uur.	8 uur.	8 uur.	2 uur.	8 uur.
29	757,66	777,15	754,35	10,5	15,4	10,1	0,88	0,70	0,87	Z.W.	W.Z.W.	Zuid	bewolkt	bewolkt	betrokken
30	742,86	742,21	742,60	12,1	10,6	10,0	0,87	0,87	0,88	»	»	Z.W.	»	betrokken	regen
1	743,28	744,99	747,00	9,8	14,5	11,0	0,85	0,74	0,88	Zuid.	Z.O.	Z.O.	betrokken	bewolkt.	betrokken
2	753,54	755,96	758,26	8,6	15,0	[illegible].8	0,92	0,68	0,90	Z.O.	O.N.O.	N.O.	helder.	»	helder
3	760,41	760,11	760,79	7,9	14,0	10,0	0,91	0,75	0,88	N.O.	Z.O.	Z.O.	»	»	betrokken
4	759,93	759,10	758,96	8,7	14,0	8,6	0,91	0,79	0,92	O.Z.O.	O.Z.O.	O.Z.O.	mistig	»	helder
5	757,06	755,80	755,43	7,8	15,2	11,2	0,92	0,78	0,92	Z.O.	Zuid	Z.t.W.	bewolkt	betrokken	betrokken

Gem. der maand September: 763,56 — 13,5 — 0,81 — regen 4,4 strepen

BIJVOEGSEL

tot de Groninger Courant van den 8sten October 1850, *no.* 81.

(*Vervolg der Nieuwstijdingen.*)

NEDERLAND.

'S GRAVENHAGE, 4 October.

Z. M. heeft de benoeming van mr. *J. L. de Bruyn Kops* tot adjunct-commies bij het ministerie van binnenl. zaken ingetrokken en buiten werking gesteld.

— In gevolge Zr. Ms. besluit van den 12den Sept. j.l., (*Staatsblad* no. 59), zal de opening van de gewone vergadering der Staten Generaal plaats hebben op Maandag den 7den Oct. aanstaande.

— Het ontwerp van wet nopens de ministeriële verantwoordelijkheid is bij den Raad van State aanhangig.

— De staatsbegrooting voor 1851 is ter staatsdrukkerij; de cijfers er van zijn nog niet bekend; maar men zegt dat, in plaats van vermindering, het totale bedrag der uitgaven dat van het verloopen jaar zou te boven gaan met bijna ƒ 300,000 en wel ter zake eener traktementsverhooging, aan de ambtenaren toegedacht als vergoeding voor de afschaffing der leges-gelden. (*Journ. du Limb.*)

— De concept-gemeentewet en memorie van toelichting zijn gisteren door den minister van binnenl. zaken aan den raad van state en aan de staten der onderscheidene provinciën verzonden.

(In de gemeente van Maurik in Gelderland, en andere gemeenten van den omtrek, is [min of meer voorbarig] in omloop en reeds met vele handteekeningen van geachte ingezetenen voorzien, een adres aan de Tweede Kamer der Staten Generaal, strekkende om het in de eerste zitting aan te bieden *ontwerp* van *gemeentewet* niet tot *wet* te verheffen, tenzij daarin bepaaldelijk wordt aangenomen het beginsel van *openbaarheid* der raadsvergaderingen.)

— Z. K. H. de prins *van Oranje* heeft eergisteren, vergezeld van Z. K. H. prins *Hendrik der Nederlanden*, een uitstapje naar Rotterdam gedaan, om den eersten steen te leggen aan het nieuwe gebouw der Koninklijk-Nederlandsche-Yachtclub aan den aanbouw op het Nieuwewerk aldaar. De heer *van Hoboken*, president der commissie met de werkzaamheden belast, opende de plegtigheid met eene aanspraak, gerigt aan den jeugdigen Kroonprins. Z. K. H. den eersten steen gelegd hebbende, hield de mr. metselaar *Nemo* eene korte rede, waarin hij in gepaste bewoordingen de bestemming van het gebouw aanwees. Deze dag was ook voor de werklieden een dag van vreugde, naardien het Z. M. den Koning behaagd heeft, eene somme gelds aan den architect, den heer *Godefroij*, te hunnen behoeve te doen uitreiken.

— In de zitting van den hoogen raad, burgerlijke kamer, van gisteren, is behandeld de zaak van *H. R. Bolten*, weduwe *Gort*, tegen de naamlooze maatschappij tot verbetering van den handelsweg over het Zwolsche Diep.

De procureur der eischeres heeft geconcludeerd tot vernietiging van het vonnis der regtbank te Zwolle, ten deze gewezen, en ten principale mede tot tenietdoening van het vonnis van het kantongeregt te Vollenhoven; en dat de Hooge Raad, op nieuw regt doende, de verweerdster alsnog zal veroordeelen, om de eischeres terug te betalen de som van ƒ 53,07, wegens onverschuldigd betaalden tol over het Zwolsche Diep, met de kosten en restitutie der geconsigneerde boete.

De procureur der verweerdster heeft geconcludeerd tot verwerping van de vordering der eischeres en hare veroordeeling in de kosten.

Aanst. Zaturdag zullen de pleidooijen worden voortgezet.

— Volgens berigten uit Koppenhage van den 29sten September, is door den bevelhebber der Deensche troepen gebruik gemaakt van de magtiging op hem verstrekt, om de scheepvaart op de Eider te verbieden, in geval militaire oogmerken eenen dusdanigen maatregel noodzakelijk mogten maken, en kan mitsdien het invaren der rivier geen plaats meer hebben, doch is ten behoeve dier neutrale koopvaardijschepen, welke uit de Oostzee komen, het uitvaren uit de Eider toegestaan tot en met den 10den October.

[Zie verder onder onze *Scheepstijdingen*.]

VOORBURG, 5 October.

Aangaande het zoo spoedige en onverhoopte vertrek van H. K. H. Prinses *Marianne der Nederlanden*, verneemt men nog het volgende: In den morgen van Donderdag bekwamen alle bedienden, die voor en na H. K. H. moesten spreken, order om zoodanige maatregelen te nemen en bestellingen te doen, welke althans een verblijf van eenige dagen aanduidden. 's Avonds vernam men, dat de Prinses met een rijtuig naar Rotterdam was vertrokken, zonder gevolg van eenig belang. De personen althans, die haar onlangs naar Duitschland vergezeld hebben, zijn hier teruggebleven. Geen der bedienden, de een zoo min als de ander, droeg kennis van het vertrek.

LEIDEN, 3 October.

Heden had bij gelegenheid van de gedachtenisviering aan het ontzet der stad, het volksfeest plaats, dat door de ijverige bemoeijingen van heeren commissarissen der feestelijkheden in de maand Julij l.l. zou gegeven worden, bestaande in mastklimmen en zakkenloopen op het groote ruïneplein. Bij het schoonste weder, lokte dit feest duizende aanschouwers.

De gedachtenisviering van het ontzet der stad gaat natuurlijk gepaard met de herinnering aan de stichting der oudste hoogeschool in ons vaderland, die weldra bij de gansche geleerde wereld en alle landen zoo roemrijk bekend werd, en steeds buiten 's lands haren roem bleef handhaven. Dit werd in den loop der vorige maand nog weder bewezen door den toevloed van vele buitenlandsche geleerden, die onze hoogeschool met een bezoek vereerden. Wij zagen hier de hoogleeraren *Hyrtl* en *Schuh* uit Weenen, *Simpson* uit Edinburg, *Goeppert* uit Breslau, *Kölliker* uit Würzburg en *Bisschoff* uit Giessen; dr. *Czermak* uit Praag, de marquis dr. *Corti* uit Turin en sir *Robert Brown* uit Londen, die uit zucht om Leidens hoogeschool te bezoeken, zich herwaarts hadden begeven, met de meeste belangstelling al hare merkwaardigheden en de uitstekende museums van natuurlijke historie en van oudheden hebben bezigtigd, en alzoo wederom getuigenis gegeven van de voortdurende vermaardheid die zij buiten 's lands blijft behouden.

ROTTERDAM, 4 October.

Tot de zeldzame voorgenomen huwelijken behoort zeker, dat daartoe heden bij den burgerlijken stand werd ingeschreven *A. B. Goedhard*, van beroep kleermaker, oud 38 jaren, en *Helena Scholten*, oud 51 jaren, beiden doof-stommen en hier ter stede in een Houwhuis verpleegd wordende.

UTRECHT, 3 October.

Z. K. H. prins *Frederik* der Nederlanden is dezen morgen vroeg aan het stations-koffijhuis alhier aangekomen, en heeft er het ontbijt gebruikt. Daarna is Z. K. H. naar Soestdijk vertrokken, om afscheid te nemen van de Koningin-weduwe, en om vervolgens per tweeden spoortrein de reis naar Duitschland en verder naar Warschau voort te zetten.

— Bij de Provinciale Staten van Utrecht is, van wege den Minister van binn. zaken, een voorstel aanhangig gemaakt, strekkende om de kolonisatie van Suriname, als middel tot stuiting der toenemende armoede, door een provinciaal subsidie te ondersteunen. Eene commissie der Staten (die zich den hoogleeraar *Ackersdijk*, als bijzonder bevoegd om over deze zaak te oordeelen, had toegevoegd) heeft gerapporteerd, dat deze kolonisatie beter door eene partikuliere maatschappij, met een uit vrijwillige bijdragen bijeengebragt kapitaal werkende, kon worden ondernomen, dan door 's lands Regering, maar dat ook dan nog de uitslag twijfelachtig was; zij adviseerde daarom, een provinciaal subsidie daarvoor niet toe te staan.

ZWOLLE, 3 October.

Betrekkelijk den staat der besmettelijke longziekte onder het rundvee in deze provincie, moeten wij tot ons leedwezen vermelden, dat deze ziekte bij voortduring in de gemeenten Kampen, IJsselmuiden, Grafhorst, Zwollerkerspel en Ambt Vollenhoven blijft heerschen, en dat zij zich dezer dagen ook onder de gemeenten Raalte en Heino heeft geopenbaard.

Wanneer wij nagaan, dat alleen gedurende dezen zomer, op de algemeene stads-weiden te Kampen, reeds meer dan honderd koeijen aan deze ziekte zijn gestorven, behalve nog wat door partikulieren, zoo als Kamper-Eilander boeren, is verloren, en onder IJsselmuiden een' veehouder gedurende dezen zomer, reeds vijfendertig runderen zijn afgestorven, kan men zich een denkbeeld maken van de aanzienlijke verliezen, welke ons nationaal vermogen aanhoudend door deze ramp ondergaat.

Deze zaak is nu in vele streken als het ware bandeloos en geheel aan zich zelve overgelaten; [illegible] toezigt op veemarkten meer; en men raakt thans ook niet zoo goed als vroeger met het voorkomen der ziekte in haren geheelen omvang bekend.

BUREN, 2 October.

De herfst-paardenmarkt alhier was zeker de levendigste en meestbezochte, welke er ooit gehouden is. Op den eersten dag, den 26sten September, waren er nagenoeg 500 paarden. Op den volgenden dag niet minder dan 2250 en tusschen de 1600 a 1700 schapen. Bijna alle Fransche, Belgische, Duitsche en Spaansche paardenkoopers, die gewoonlijk ons land bezoeken, waren tegenwoordig. Er was veel verkoop in goede paarden en daarvoor werden hooge prijzen betaald. In werkpaarden ging minder om; doch iets-belovende één- tot driejarigen vonden gretige koopers.

LEEUWARDEN, 5 October.

Den 30sten Sept. l.l., des namiddags te twee uur, werd alhier op het Heerenwalletje executie-boelgoed gehouden bij iemand, die geweigerd had den aanslag van ƒ 1,50, wegens verbouwing enz. der Gereformeerde kerken, waartoe hij zich als lid der Doopsgezinde gemeente niet gehouden achtte, te voldoen. Met den klokslag van 2 uur zag men een' deurwaarder het huis binnentreden, vergezeld door een' klerk, oproeper enz., en gevolgd van *drie* policiedienaren.

Kort na aankomst van de genoemde personaadjes werd een oud en gebrekkig tafeltje, dat stellig geene *tien* centen waard was, ter verkoop aangeboden. Het eerste bod was één cent. „Eenmaal, andermaal." „Twee centen." — „Eenmaal andermaal." „Drie centen." En zoo ging het voort, tot dat het meubelstuk eindelijk voor ƒ 42,00 werd toegewezen. De oproeper gaf daarbij te kennen, dat men kontant moest betalen, ofschoon dit niet in de artikels van den verkoop, die vooraf met al de formaliteiten waren voorgelezen, voorkwam. Hierna werd bekend gemaakt, dat de verkoop was geëindigd; dit werd door een *hoera* van het publiek gevolgd, — en alles is overigens in de beste orde afgeloopen.

— Men verneemt, dat volgens de bekomene berigten, zich sedert onze laatste opgave, wederom in deze provincie gevallen van de besmettelijke longziekte onder het rundvee hebben voorgedaan, en is, naar aanleiding daarvan, overeenkomstig de reglementaire bepalingen tot wering der verspreiding van gedachte ziekte, last gegeven tot het dooden van 7 runderen, makende met de vorige opgaven een totaal van 807.

— Z. M. heeft den heer *Focke Fockens* erkend als vice-consul van Mecklenburg-Schwerin, te Harlingen.

ASSEN, 4 October.

Men verneemt, dat heeren Gedep. Staten, voor zoo veel wegen en waterlossingen aangaat, hebben goedgekeurd het plan der scheiding van de marke van Alting en Klatering, gemeente Beilen.

— Men verneemt, dat de heer *Ferrand*, inspecteur van den waterstaat, eergisteren alhier is aangekomen ter opneming van de wegen en werken, tot den rijkswaterstaat in deze provincie behoorende. (*Dr. Ct.*)

— Daar de poging om de *eerste serie* van de leening ten laste der provincie Drenthe eener som van ƒ 225,000, ter bestrijding der deelneming in de Drentsche kanaal-maatschappij, tegen eene rente van *vier* ten honderd te plaatsen, *niet* is geslaagd, hebben Gedept. Staten bekend gemaakt, dat alsnu overeenkomstig art. 2 van het betrekkelijk plan van negotiatie, de deelneming in de gemelde eerste serie der bedoelde geldleening, ten bedrage van *vijfenzeventig* aandeelen, ieder van ƒ 1000, tegen eene rente van *vier en een half* ten honderd wordt opengesteld van den 7den tot den 19den Oct. e.k.

[Zie de *Advertentie* hierachter.]

GRONINGEN, 7 October.

In de provinciale vergadering van Vrijdag l.l. werd, na voorlezing en goedkeuring van de notulen der vorige vergadering, mededeeling gedaan van eene voordragt van Gedeputeerde Staten, waarbij 3 personen werden opgegeven voor de betrekking van griffier der Staten, ter voldoening aan art. 36 der wet. Tot eersten kandidaat werd voorgedragen jhr. mr. O. R. ALBERDA VAN EKENSTEIN, griffier der Staten; tot tweeden kandidaat jhr. mr. M. A. DE SAVORNIN LOHMAN, griffier der arrondissements-regtbank te Groningen, en tot derden kandidaat mr. G. DIEPHUIS, lid der Staten en regter in de arrondissements-regtbank te Winschoten.

De voorzitter stelt voor, deze benoeming aan de orde te stellen, zoodra de punten ter behandeling ingekomen, zijn afgedaan.

Wordt voorgelezen eene missive van den heer BECKERINGH, verklarende, door ambtsbezigheden verhinderd te zijn, deze vergadering bij te wonen. Voor kennisgeving aangenomen.

Eene voordragt van Gedeputeerde Staten, aan de deliberatiën der vergadering onderwerpende de missive van Z. Exc. den minister van binnenlandsche zaken, den 25sten September 1850, ten geleide van een adres van de gemeente Ezinghe en bijlagen, verzoekende, dat aan die gemeente worde uitgekeerd haar aandeel uit de opkomsten der Ommelander kas, tot dusverre aan de provincie voor den aanleg van wegen in het Westerkwartier uitgekeerd, en verder, dat de bepuining of begrinding van de aangelegde aardebaan van af Oldehove tot aan het Kindervallaat of ten minste tot aan den straatweg met bekwamen spoed worde geëffectueerd. — Wordt in handen gesteld van de heeren VAN ROIJEN, WIERDA, CREMERS, AALFS en REINDERS, ten fine van consideratiën en advijs.

De heer REINDERS hierop aan den voorzitter te kennen gevende, dat hij als lid van de Tweede Kamer der Staten Generaal binnen kort zal vertrekken en daardoor verhinderd wordt om in deze commissie, gelijk ook in anderen, werkzaam te zijn, benoemde de voorzitter in plaats van dezen, den heer DE HAAN tot lid van deze en vorige commissiën.

Wordt voorgelezen een adres van E. DINKLA en anderen, landgebruikers en gebruikers of eigenaars van de Aabruggen achter Bellingwolde, verzoekende dat uit het nu bij de Staten in behandeling zijnde reglement van het Tienkarsspelen Zijlvest de bezwaren mogen worden weggenomen, die daarin ten hunnen opzigte bestaan. — In handen gesteld van de heeren MODDERMAN, ADDENS, VAN DER TUUK, DIEPHUIS en ZIJLKER.

De heer ZIJLKER te kennen gevende, dat hij even als de heer REINDERS verhinderd wordt aan de hem opgedragene werkzaamheden deel te nemen, wordt door den voorzitter in zijne plaats tot lid van deze en vorige commissiën benoemd de heer KONING.

Hierop wordt aan de orde gesteld de benoeming van den griffier der Staten. Het bureau van stemopneming bestond uit de heeren CREMERS, VOS, ZIJLKER en TRIP.

Van de drie kandidaten door Gedeputeerde Staten voorgedragen, vereenigde jhr. mr. O. R. ALBERDA VAN EKENSTEIN 37 stemmen op zich, terwijl mr. G. DIEPHUIS twee stemmen verkreeg, zoodat eerstgenoemde met groote meerderheid tot griffier der Prov. Staten herkozen werd. De voorzitter proclameerde den heer ALBERDA als zoodanig, die, in de vergadering tegenwoordig zijnde, de op hem gevallene benoeming met eene gepaste toespraak aan de vergadering, aannam.

De voorzitter vraagt of er reeds commissiën bereid zijn, haar rapport uit te brengen.

De heer VAN ROIJEN brengt rapport uit omtrent de voordragt van Gedep. Staten, aangaande de overvaart van het Reitdiep bij de Roode Haan, in verband met den geprojecteerden weg ter verbinding van het Hunzego- en het Westerkwartier. Naar aanleiding van hetgeen de commissie uit de overgelegde stukken en de opmerkingen van den hoofd-ingenieur van den waterstaat is gebleken, concludeert zij 1) het concept-contract gesloten met den eigenaar van het veer nabij Roode Haan, H. K. BOLT, vooreerst te laten rusten, en 2) *a.* aan Gedeputeerde Staten het onderzoek op te dragen, of niet boven of beneden Roode Haan eene andere voor de overvaart geschikte plaats kan gevonden worden en daarbij tevens opgave te doen van de wijze waarop en de kosten waarvoor zulks zou kunnen worden ten uitvoer gebragt, *b.* met genoemden H. K. BOLT onderhandelingen aan te gaan over den prijs van het veergeld en het doen van afstand daarvan, *c.* en van hare bevindingen in de gewone vergadering der Staten van 1851 verslag te doen. De voorzitter stelt voor deze zaak in advijs te houden en het verslag der commissie ter visie van de leden te leggen.

De heer HOMAN brengt hierop het rapport uit omtrent de voordragt van Gedeputeerde Staten, aangaande de verleening van eene provinciale subsidie tot kosten van aanleg voor een' kunstweg van Winschoten naar de Hannoversche grenzen. Met het oog op deze voordragt en na rijp onderzoek van de bijgevoegde stukken, heeft de commissie gemeend te moeten adviseren: om, onder mededeeling van het geheele rapport der commissie, aan [illegible] kennis te geven, dat vooralsnog in [illegible] niet kan worden getre[illegible]den, dat het hun echter overgelaten wordt, na overlegging der noodige bescheiden en bewijsstukken, zich te wenden tot de Gedeputeerde Staten, ten einde deze aan de Vergadering alsdan eene voordragt kunne doen. Ook dit rapport wordt in advijs gehouden en ter visie van de leden dezer vergadering gelegd.

Geene commissiën meer gereed zijnde verslag uit te brengen, wordt door den voorzitter voorgesteld de werkzaamheden te hervatten op heden 's voormiddags om 11 uur.

Zitting van heden, 's voormiddags te 11 *uur.*

Is ingekomen eene missive van den heer KONING, die verhinderd wordt deze en de volgende vergadering bij te wonen. Voor kennisgeving aangenomen.

Missive van z. exc. den minister van binnenl. zaken, houdende toezending, namens Z. M. den Ko[illegible] van een ontwerp van gemeentewet, met memorie van to[illegible] aan de Prov. Staten, om daarop Z. M. te die[illegible] consideratie en advies. Drukken en ronddeelen. Deze [illegible] wordt in handen gesteld van de heeren VAN ROIJEN, Q[illegible]US, DE HAAN, CREMERS, BROUWER en MODDERMAN.

Hierop worden de volgende rapporten uitgebragt. Bij monde van den griffier, op eene voordragt van Gedeputeerde Staten, betreffende de provinciale begrooting 1) van kosten van provinciaal bestuur over 1851, voor zooveel het Rijksbestuur betreft 2) van nationale militie en schutterij en 3) van de geneeskundige dienst.

De commissie vermeent te moeten adviseren 1) om de staten van de kosten van de nationale militie, schutterij en de geneeskundige dienst, buiten verdere overweging te laten; 2) de kosten van begrooting van Prov. Bestuur over 1851 te arresteren volgens de voordragt van Gedeputeerde Staten, onder dien verstande, dat de som van ƒ 1500, die voor de reiskosten der Staten is uitgetrokken, pro memoria worde gesteld, daar de raming van eene vaste som nog ondoenlijk is; 3) ten aanzien van de reiskosten van Gedeputeerde Staten, die buiten de stad woonachtig zijn, de meening in te winnen van z. exc. den minister van binnenlandsche zaken; — waartoe de commissie eene missive ter goedkeuring heeft opgemaakt. Wordt in advijs gehouden en ter griffie gedeponeerd.

Bij monde van den heer QUINTUS op eene missive van de commissie voor de keuring van dekhengsten, inzendende rekening en verantwoording der door de comissie in 1849 uitgegeven gelden en een rapport van hetgeen door haar ten aanzien der paardenfokkerij in deze provincie is verrigt. De commissie geene aanmerking op de verrekening hebbende adviseert 1) de rekening en verantwoording goed te keuren 2) het verslag van hetgeen door de commissie ten aanzien der paardenfokkerij is verrigt voor notificatie aan te nemen en 3) de opmerkingen en mededeelingen der commissie voor de keuring van dekhengsten, ten aanzien van naar haar oordeel noodzakelijke veranderingen en verbeteringen in het reglement, in advijs te houden, ten einde daarover in de vergadering van 1851 te beraadslagen; tenzij de vergadering mogt goedvinden dadelijk over te gaan tot het onderzoeken dier te maken veranderingen, voor welk geval zij de verbeteringen mededeelt, die alsdan volgens haar oordeel in dat reglement moesten gemaakt worden.

Bij monde van den heer SCHILTHUIS op de voordragt van Ged. Staten, wegens de verbetering van het Reitdiep ten behoeve van de scheepvaart. Aangezien het hooge belang dat er gelegen is in de verbetering en de uitdieping van het Reitdiep ter verbinding van de haven met de zee adviseert de commissie de daartoe benoodigde som van ƒ 3000 over te brengen op de Provinciale begrooting en onverwijld over te gaan tot de uitvoering van gezegde uitdieping.

De voorzitter voorstellende dit rapport aan de deliberatiën der vergadering te onderwerpen, wegens de daaruit ontstaande wijzigingen in de provinciale begrooting, geeft de heer VOS te kennen nog niet genoegzaam omtrent dit onderwerp ingelicht te zijn, weshalve de voorzitter voorstelt hetzelve in advijs te houden en ter inzage der leden te deponeren.

Bij monde van den heer VAN ROIJEN op een adres van H. V. GEERLIGS, betreffende de indijking der Lauwerzee, verzoekende om toch de uitvoering van dit werk met alle geoorloofde middelen te willen doorzetten. De commissie vermeent aan dit regtmatig verzoek terstond gevolg te moeten geven, en stelt daartoe voor, andermaal aan den minister van binnenlandsche zaken, een adres ter dezer zake in te zenden. Wordt in advijs gehouden en ter griffie gedeponeerd.

Bij monde van den heer CREMERS, op voordragt van ged. staten, ten geleide van het door de directie van het Schouwer-Zijlvest ingezondene concept-reglement, betrekkelijk de herziening der bestaande schotregisters; en op de voordragt van ged. staten, rakende de voorgestelde verandering in het reglement voor de wateren van het dijkregt van Wierum en Hooge en Lage Paddepoel. De commissie adviseert 1) het concept-reglement van Wierum en Hooge en Lage Paddepoel in advijs te houden; 2) eveneens dat van het Schouwer Zijlvest; 3) zoo de vergadering dit dadelijk mogt willen in behandeling nemen, de stukken dan eerst in handen der commissie te stellen tot het geven van advijs en 4) aan den Koning op te zenden een uitvoerig adres, met bijvoeging van eene wet op het algemeen en bijzonder bestuur van den waterstaat. Wordt in advijs gehouden en ter griffie gedeponeerd.

Vervolgens worden door den Voorzitter de deliberatiën geopend:

1) over het rapport ten aanzien van de overvaart over het Reitdiep bij de Roode Haan.

Daar geen der leden iets in het midden heeft te brengen tegen de conclusiën van het rapport, vereenigt zich de Vergadering daarmede en wordt hetzelve aldus aangenomen.

2) over het rapport ten aanzien van de Subsidie te verleenen voor den aanleg van den kunstweg van af Winschoten naar de Hannoversche grenzen.

Wordt door den heer ADDENS een amendement voorgedragen, om namelijk heeren Gedeputeerde Staten te magtigen, de grieven van POST c.s. ten aanzien van de heffing van tol op genoemden weg, te onderzoeken en in geval bevonden mogt worden, dat dezelve werkelijk bestaan, alsdan de Commissie van den kunstweg te declareren dat zij nimmer op ondersteuning van de Prov. Staten kan rekenen.

Met 27 tegen 10 stemmen wordt dit amendement verworpen.

Een subamendement van den heer R. DE SITTER, om namelijk het laatste gedeelte van bovengenoemd amendement weg te laten en alleen aan de Ged. Staten het onderzoek op te dragen over de klagten van POST c.s. en eveneens om te trachten daarin verbetering te brengen, wordt met eenparigheid van stemmen aangenomen.

Alsnu wordt ook de conclusie van het rapport met inbegrip van het amendement van den heer DE SITTER met algemeene stemmen aangenomen.

De vergadering wordt verdaagd tot morgen vroeg te elf uur.

— Op aanstaanden Donderdag den 10den dezer, des morgens te elf uur, zal de hoogleeraar J. H. PHILIPSE, rector magnificus van de Hoogeschool te Groningen, op de gewone wijze het rectoraat overdragen aan den hoogleeraar F. Z. ERMERINS. Deze plegtigheid zal plaats hebben in het groot auditorium van het akademiegebouw.

— De luchtballon, die op den avond van den 27sten September l.l. is gebezigd tot het verspreiden van liederen onder de menigte, ter gelegenheid van den gemaskerden optogt van wege heeren boekhandelaren, boekdrukkers en boekbinders te dezer stede, zal, indien zulks niet door opkomende omstandigheden mogt worden verhinderd, op aanstaanden Donderdag, den dag, waarop de stichting der Akademie verjaart, en de hoogleeraar mr. J. H. PHILIPSE zijne waardigheid als rector-magnificus aan den hoogleeraar F. Z. ERMERINS zal overdragen, des namiddags te vier uur, op de Groote Markt, voor het Stadshuis, op nieuw worden opgelaten, en wel ditmaal vrij en frank, zonder door eenig beletsel te worden teruggehouden.

— Zaturdag is alhier binnengekomen het nieuw gebouwde kofschipshol *de drie Gebroeders Sikkens*; hetzelve is gebouwd op de werf van W. BODEWES te Martenshoek, en zal, gereed zijnde, gevoerd worden door den kapt. KLAAS CHRISTIAANS CAMMINGA.

— Als eene bijzonderheid wordt ons berigt, dat te Zuidhorn door iemand opgemerkt is, dat een schaapje, hetwelk in het laatste gedeelte van Maart of het eerste gedeelte van April van dit loopende jaar 1850 geboren werd, — reeds den 13den September het aanzien verkreeg van een melkgevend schaap. En ofschoon men vooronderstellen kan, dat dit dier, hetwelk toen niet ouder was dan 6 maanden, geen lam geworpen heeft, geeft hetzelve echter thans aan den tegenwoordigen eigenaar M. V. D. K. te Zuidhorn, geregeld 2 malen des daags, telkens ongeveer ½ kan melk.

— Men berigt ons uit Zuidhorn, dat een zeker akker lands (over het geheel van ééne en dezelfde grondsoort), welke op

éénen dag, met dezelfde soort van aardappelen was bepoot, den volgenden oogst heeft opgeleverd:

Die gedeelten van den akker, welke als met kweekgras gevuld, en alzoo zeer achteloos van onkruid gezuiverd waren, hadden bij de delving bijna geene zieke aardappelen; terwijl de gedeelten, welke telkens zorgvuldig van kweekgras en ander onkruid waren gezuiverd, slechts ongeveer de helft gezonde aardappelen opbragten.

Dat voorts die aardappelplanten, welke door boomgewas, voor een groot gedeelte van den dag werden beschaduwd, beter en gezonder aardappelen opbragten dan die, welke van die schaduw waren verstoken geweest.

— Het volgende [illegible] ons ter plaatsing ingezonden:

GRONINGEN, 5 October.

Heden werd o[illegible]plegtige en indrukwekkende wijze het stoffelijk overschot [illegible]aarde besteld van onzen geachten en alom beminden [illegible]genoot POPKO NOORDHOFF.

Als oud-boekhouder en tot het laatst van zijn leven als honorair voogd van het Groene Weeshuis aan dat gesticht verbonden, bragten de bestuurders en weezen hunnen medebestuurder en voogd de welverdiende hulde, door zijn stoffelijk overschot in plegtigen optogt grafwaarts te vergezellen. Eene groote menigte belangstellende ingezetenen had zich inmiddels naar de grafplaats begeven, om getuige te zijn van de aandoenlijke plegtigheid.

Nadat de groene weezen een lied hadden aangeheven (Gez. 160: 2) en vóór het lijk aan de aarde werd toevertrouwd, bragt ds. C. P. L. RUTGERS, thans predikant van het gesticht, in eene toepasselijke aanspraak hulde aan den ontslapene, en schetste hem in al zijne hem eigene trekken van nederigheid, zachtaardigheid, opgeruimdheid en godsdienstigen zin, waardoor de waarlijk Christelijke man zich in zijn leven zoozeer had onderscheiden en beminnelijk gemaakt, en schetste hem vervolgens in zijne betrekking als boekhouder van het gesticht, waarin hij 23 jaren met onverzwakten moed werkzaam was geweest en in welke betrekking hij het hart der weezen tot zich had getrokken, en hij betoond had een vader voor hen te willen zijn. Onder eenen vloed van tranen niet alleen van de kinderen, maar ook van vele deelnemende vrienden en naastbestaanden, werd het lijk aan de aarde toevertrouwd, waarop de kinderen, voor alle omstanders zingende, de bede uitten, welke uitgedrukt staat in Gez. 187: 7.

Alzoo rust dan nu de asch van den bijna 80jarigen pelgrim in den schoot der aarde; doch schoon ons oog hem nimmer weder zal zien, onze harten zullen hem niet vergeten, en wij zouden ons ondankbaar jegens hem gedragen, door zijne nagedachtenis niet in zegenend aandenken te bewaren; want wanneer wij den man beschouwen alleen in zijne langdurige betrekking tot het gesticht, dan moeten wij achting en liefde voor hem opvatten. Zooveel geduld, zooveel beleid, zooveel liefde voor de ouderlooze kinderen, aan wier lot hij met geheel zijn hart was verbonden, en wier welzijn hij met alle krachten zocht te bevorderen, zal men bezwaarlijk in eenig mensch aantreffen. En dan daarbij die nederigheid en zachtaardigheid, die voorkomende hulpvaardigheid, waardoor NOORDHOFF inderdaad een vader voor de weezen was, een waardig bestuurder van het geheele gesticht was. En dat hij het hart der kinderen had getroffen, dat zij hem onuitsprekelijk liefhadden, dat hebben zij getoond, toen de waardige man, uit hoofde zijner toenemende jaren, bedanken moest voor zijne betrekking als boekhouder. Nog met aandoening herinneren wij ons den oogenblik (het was de 8ste April dezes jaars), toen de grijsaard in het midden zijner pleegkinderen stond en deze hem onder vreugdetranen eene schilderij overhandigden, waarop 's mans verdiensten vermeld staan; eene schilderij waarover hij zich nog kinderlijk verheugde, omdat zij uit de hand der weezen was gekomen.

Hoewel wij der Voorzienigheid onzen dank toebrengen, die ons hem zoo lang heeft doen behouden, betreuren wij evenwel ook nu nog zijn verlies met zijne hem dierbare gade en vele naastbestaanden. Ons Weeshuis verheugt zich, dat het NOORDHOFF eenmaal tot bestuurder heeft gehad; moge het evenwel niet al te zeer gevoelen, dat het hem niet meer bezit! J. S.

Het *Weekblad voor de Burgerlijke Administratie* meldt het volgende: „Wij vernemen, dat een directeur der belastingen *persomeel* tot de kosten eener belangrijke procedure zoude veroordeeld zijn door een provinciaal hof, en dat niettegenstaande dat arrest de kosten toch door den staat worden betaald. Wij zullen het arrest zoo spoedig mogelijk mededeelen, om de aandacht der rekenkamer daarop te vestigen, en niet minder die der ingezetenen, want wij zouden het een schandaal noemen, zoo op dusdanige wijze de gelden der natie, door belastingen op te brengen, gebezigd worden om onregtvaardigheden van ambtenaren te betalen."

De volgende statistieke bijzonderheden, ontleend aan den mond van den gewezen secretaris van Ierland, lord MORPETH, strekken ten bewijze, in welk eene mate de afschaffing van sterken drank tot de zedelijke verbetering eene bevolking kan bijdragen: Het aantal gevallen van moord, misdrijven tegen personen, ligchamelijke beleedigingen met verzwarende omstandigheden, slagen en verminkingen in Ierland, klom in 1837 tot 12095; in het volgende jaar was zulks 11051; maar in 1839, toen de bekende vader MATHEW zijne afschaffingsbemoeijingen begon en, vele duizende Ieren tot afstand van den sterken drank bewegende, hen in het matigheidsgenootschap opnam, in dat jaar bereikte het getal dier niet drijven slechts het cijfer van 1097, en in het jaar 1840 was het tot op 173 gedaald. Binnen twee jaren derhalve van 11051 op 173. Het natuurlijk gevolg was dan ook, dat er in 3 voorname steden van Ierland, in Limerick. Waterford en Kilkenny, assises (criminele teregtzittingen) werden gehouden zonder gevangenen.

Te Weenen is onlangs, in de Apollo's-zaal, HAYDNS meesterstuk: *de Schepping*, door 800 artistes en dilettanten uitgevoerd, in tegenwoordigheid van meer dan zesduizend personen. Het was juist vijftig jaren geleden, dat dit beroemde oratorium voor het eerst door dien grooten componist ten gehoore werd gebragt. De opbrengst bedroeg, na aftrek van alle onkosten, 13,000 gulden, welke som bestemd zal worden tot het oprigten van eene nieuwe muzikale vereeniging te dier stede.

Landbouw en Veeteelt.

Vele landbouwers hebben geen tijd en geen lust om lange verhandelingen of vertoogen te lezen, en vaak weinig vatbaarheid om die in hun geheel goed te begrijpen en te beoordeelen.

Weinig landbouwers zijn er die niet gaarne korte stellingen en wenken, hun vak betreffende, lezen; of niet met genoegen nu en dan daarover hooren spreken.

Wij willen daarom voor de landbouwers eens eenige korte wenken ter behartiging, en vragen of stellingen, om onderling te bespreken, opgeven.

De landbouw is niet enkel eene *kunst*, die bestaat in goed te ploegen, te zaaijen en vlug te maaijen; maar de landbouw is veel meer eene *wetenschap*, die de kennis in zich besluit, om met de minste moeite en de geringste kosten de meest mogelijke opbrengst van den grond te verkrijgen.

Een goede boer moet niet alleen hard werken, maar ook zich kennis van zijn beroep verzamelen, en veel nadenken.

Werken is eigenlijk het vak van den *arbeider*, nadenken en het werk bestellen bovendien het vak van den *boer*.

De boer is eigenlijk de ziel van de boerderij; het overige gezin, de arbeiders, de paarden, het vee, de wagen, de ploeg en de egge zijn de leden van het ligchaam der boerderij, die door de ziel in beweging moeten gebragt worden. Wanneer in de ziel van de boerderij veel kennis huisvest, en die met een juist oordeel wordt toegepast, dan zullen de leden van het ligchaam der boerderij niet in den wind schermen, en geen onnut maar nuttig werk verrigten, dat zijn' meester loont.

De kennis van den landbouw bevat oneindig veel, men is daarin nooit uitgeleerd; en het is daarom niet genoeg te weten, wat vader en grootvader steeds gedaan hebben, of hoe buurman zijn land bouwt, en buurvrouw hare boter maakt; maar men moet trachten te lezen wat de wetenschappen als doelmatig voorschrijven, wat hier en elders door ijverige landbouwers is beproefd, wat is gelukt, wat is mislukt, en waaraan dit gelukken of mislukken moet worden toegeschreven. Met zulk eene kennis van den landbouw toegerust, zal de nadenkende boer kunnen beoordeelen, wat hij met vooruitzigt op eenen goeden uitslag, tot verbetering van zijne boerderij, kan beproeven.

De boer moet weten, waarom hij liever zijnen oudvaderlijken, dan den *Hohenheimer* ploeg gebruikt; waarom hij liever op de oude wijze zaait, dan de *Rijenteelt* invoert; waarom hij het inlandsche varkenras boven de *Engelsche* rassen verkiest, en dergelijke meer.

Hoe de boer het gemakkelijkst tot deze kennis komt, en daardoor tot verbetering zijner boerderij, dat is tot eene meer winstgevende behandeling van zijn bedrijf, zullen wij misschien eenen volgenden keer trachten op te sporen. S.

(*Steenw. Ct.*)

LAATSTE BERIGTEN.

GRONINGEN, 7 October; 's avonds.

Op heden werd alhier voor dit jaar de laatste paardenmarkt gehouden, dezelve was van weinig beteekenis, want het getal aangeboden paarden was niet groot en bestond alleen uit werkpaarden; — de prijzen waren laag, hetwelk ten gevolge had, dat er nog al eenige verkoop heeft plaats gehad. — De geringe aanvoer voor deze markt is ook zekerlijk mede toe te schrijven aan het ongunstige weder.

— Gepasseerden Zaturdag is door de officieren van het garnizoen alhier met de buks en pistool om den prijs geschoten. De 1e prijs voor de buks, bestaande in een paar pistolen, is behaald door den 1sten luitenant SOETERS GOSENSON, terwijl de prijs voor de pistool, bestaande in eene regulateur lamp, is gewonnen door den kapt. SNOERS; de premie voor de buks, zijnde eene necessaire, is door den luitenant DOMMERS behaald.

— Men deelt ons mede, dat, ter voldoening aan de ministeriële circulaire van den 14den Junij l.l., waarbij o. a. wordt voorgesteld het benoemen (bij regtstreeksche verkiezing over het geheele land) van 13 personen bij de aanstaande Algemeene Vergadering te 's Gravenhage, ter regeling van de belangen enz. van het Israëlietisch kerkgenootschap (welke vergadering uit 25 leden zal bestaan, waarvan 12 reeds zijn benoemd door en uit de respectieve groote kerkeraden), — in het ressort Groningen de verkiezingen dezer dagen hebben plaats gehad. De uitslag daarvan is geweest, dat er 276 ingevulde biljetten zijn ingekomen (uit de stad en provincie), en dat de 20 personen, die in *dit* ressort de meeste stemmen op zich vereenigd hebben, zijn de volgende heeren:

Mr. J. E. GOUDSMID, te Leiden, 216 stemmen; mr. I. L. SCHAAP, te Groningen, 200 st.; mr. M. J. VAN GIGCH, te 's Gravenhage, 191 st.; S. J. OPPENHEIM, te Groningen, 190 st.; mr. L. HERTZVELD, te Zwolle, 182 st.; mr. H. H. TELS, te Rotterdam, 166 st.; L. B. SCHAAP, opper-rabb. te Amersfoort, 159 st.; mr. S. J. VAN LIER, te Utrecht, 155 st.; A. JACOBS, heel- en vroedm. te Sappemeer, 153 st.; I. H. HERSCHEL, te Arnhem, 147 st.; B. DUSNUS, opper-rabb. te Leeuwarden, 79 st.; AK. LEHREN, te Amsterdam, 67 st.; A. ABRAHAMS, te 's Hage, 64 st.; E. B. RUBENS, te Amsterdam, 62 st.; A. HERSCHEL Ez., te Groningen, 62 st.; B. S. BEERENSTEIN, opper-rabb. te 's Hage, 52 st.; dr. S. J. MULDER, te Amsterdam, 51 st.; M. S. ENGERS, te Winschoten, 51 st.; J. LEHMANS, opper-rabb. te Nijmegen, 45 st.; M. B. RUBENS, te Amsterdam, 43 st.

Na den 14den dezer, als wanneer de processen-verbaal van alle stemmingen over het geheele land bij het ministerie moeten zijn ingekomen, kan men eerst vernemen, welke 13 personen over het geheele land de meeste stemmen hebben verkregen en mitsdien definitief verkozen zijn door *alle* stemgeregtigden.

'S GRAVENHAGE, 6 October. Het vertrek van den nieuwen Gouverneur-Generaal van Nederl. Indiën, de heer BRUCE, is bepaald op den 24sten dezer.

Onder de verschillende personen, die hunne opwachting gemaakt hebben bij den nieuw benoemden gouv.-generaal van Neerl.-Indië, die zich alhier bevindt, heeft men opgemerkt Z. excell. mgr. BELGRADO, apostolischen internuntius bij het Nederl. Hof.

— Heden heeft er een buitengewone ministerraad plaats gehad, waarschijnlijk tot het vaststellen der Troonrede, die morgen bij de opening der Kamers zal worden gehouden.

— Bij besluit van den 4den October j.l., no. 46, heeft Zijne Majesteit tot voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal, gedurende hare aanstaande zitting, benoemd den heer D. BLANKENHEIJM.

— Het *Staatsblad* no. 62 bevat een Kon. besluit van den 27sten Sept., houdende vaststelling eener *instructie voor den commissaris des Konings in elke provincie.*

De laatste Buitenlandsche tijdingen van eenig belang bepalen zich voornamelijk tot de volgende:

KOPPENHAGE, 3 Oct. De Koning is gisteren uit het leger hier teruggekomen; bij zijn vertrek uit Flensburg heeft hij verklaard, dat die stad voortaan de zetel van de regering des hertogdoms Sleeswijk zal zijn.

KASSEL, 4 October. 3 uur namiddag. De burgerwacht is heden door den opperbevelhebber HAYNAU ontbonden; hare wapenen zullen tot heden avond 6 uur moeten afgeleverd zijn.

HAMBURG, 4 Oct. Men verwacht, dat heden eene bestorming van Friedrichstadt zal worden ondernomen.

De Russische vloot, welke tot dusver op de hoogte van Kiel gestationeerd was, is van daar weggezeild.

LONDEN, 4 October. De hier overleden miss HOWARD heeft de aanzienlijke som van 45,000 £ uit haar nagelaten vermogen aangewezen tot den bouw van een aantal huizen, die, na de voltooijing, zullen worden afgestaan aan weduwen, welke daarenboven een jaarlijksch pensioen van £ 50 zullen ontvangen.

PARIJS, 4 October. Eenige betreurenswaardige ongeregeldheden hebben heden ochtend in de voorstad St. Antoine plaats gehad, toen de President der republiek er door trok om zich naar de manoeuvres van St. Maur te begeven. Daar een ongeval aan zijn rijtuig een oponthoud had veroorzaakt, deed dit eene zamenscholing ontstaan, welke volgens de voorloopige berigten der bladen slechts uit ettelijke straatjongens bestond. Men verzekert ook, dat er vijandige kreten zijn aangeheven. Men gelooft echter niet, dat deze ongeregeldheden van ernstigen aard zijn geweest, ofschoon de voorloopige berigten op de beurs een' ongunstigen indruk hebben gehad en naar men wil tot de daling der fondsen hebben bijgedragen.

— Den 30sten is mgr. FRANZONI te Gap aangekomen. Hij zoude zich den volgenden dag naar Lyon begeven, alwaar hij zijn verblijf wilde vestigen.

BRUSSEL, 5 October. De *Moniteur* bevat heden eene circulaire van den minister van binnenl. zaken aan de gouverneurs, nopens de regeling van de gezondheidsdienst. Daarbij worden de voornaamste punten aangewezen, waarover het toezigt van den inspecteur-generaal moet loopen, wat aangaat den openbaren gezondheidstoestand, de ziekte van het vee, en de inrigtingen, waar de gezondheid kan benadeeld worden.

Hetzelfde dagblad behelst de conventie, tusschen de Nederlanden en België gesloten, nopens het onderhoud der werken aan het zij-kanaal der Maas, van Luik naar Maastricht, op het grondgebied van het hertogdom Limburg. Deze conventie is gedagteekend van den 5den Sept. l.l.

Berigten uit Noord-Amerika.

Uit SHEBOYGAN wordt, van den 5den Sept., o. a. het volgende berigt:

De perzikoogst van Ohio is gezegender dan ooit. Een heer in Milford, HAMILTON COUNTY, Ohio, rekent de opbrengst van zijnen boomgaard op 25,000 dollars.

— Men wil weten dat eene andere expeditie tegen het eiland Cuba op handen is. De President wacht op deze zeeroovers en zij kunnen verzekerd zijn, dat zij er zoo gemakkelijk niet af komen zullen als de eerste maal, ofschoon deze het veld gingen ruimen bij den eersten reuk van het buskruid.

— GERRIT SMITH van Peterboro, N.-York, heeft onlangs 30,000 dollars in geld en 500 hofsteden aan 1000 arme blanken gegeven. — Deze rijke mr. SMITH heeft veel kans om door het oog eener naald te gaan.

— De geheele lengte van telegraaf-lijnen in de Ver. Staten bedraagt ongeveer 18,000 mijlen.

— Op den 15den Aug. zijn 3090 landverhuizers van Engeland, Frankrijk en Duitschland te New-York aangekomen.

— In eene l.l. Woensdag avond te Buffalo gehoudene vergadering, om maatregelen tegen het bedriegen van emigranten te nemen, werd tot dat einde een gezelschap opgerigt onder den naam van *Amerikaansch Emigranten-Gezelschap.* De noodige directie is daartoe benoemd en elk lid van het gezelschap geeft eene jaarlijksche bijdrage van een' dollar. Er zal een emigranten-kantoor geopend worden, waar de landverhuizers raad en bijstand vinden kunnen. Er zal ook een agent benoemd worden, die zich aan de landingsplaatsen ophoudt. Wanneer landverhuizers door dit gezelschap arbeid bekomen, zoo zal een manspersoon daarvoor eenen en een vrouwspersoon een' halven dollar betalen, welke door den arbeidgever zal betaald en hun afgehouden worden.

— De grootste bierdrinker in Alabama kan Reading wel aanwijzen. De heer FISCHER [bijgenaamd GAMBRINUS, *de Bierkoning*] kan binnen 8 uren een kwart barrel goed bier uitdrinken, zonder beschonken te worden, ofschoon hetzelve daar zeer sterk is. Hij heeft reeds proeven gegeven, in welke hij zijne gewone maat van een' vierden barrel oversteeg.

Het merkwaardigste daarbij is, dat de heer FISCHER een geboren Amerikaan is.

— *Voor meisjes.* — Eenige dagen geleden hoorden wij het volgende: Eene moeder 's avonds in den huiselijken kring over de veranderingen der fortuin sprekende, merkte aan, „dat in hare jonge jaren, op een gezelschap waar muzijk en dans was, een jongeling haar tot den dans uitnoodigde. Zij weigerde echter en dacht hem eigenlijk wat hoog ziende, want hij was de zoon van een' smid en zij de dochter van kapitein ...... Er was een verschil van stand in de maatschappij."

Die jongeling is de tegenwoordige gouverneur van Massachusetts!"

— *Statistieke opgaven van New-York.* Wij vinden het volgende opgegeven aangaande die groote wereldstad: Het aantal banken in deze stad bedraagt 30, met een kapitaal van ruim 27 millioen dollars. Er zijn 25 brand- en marine-waarborg-compagniën, wier kapitaal 9 millioen dollars beloopt. Door middel van agentschappen, enz. worden er 81 compagnies vertegenwoordigd. Er zijn 26 compagnis van levensverzekering, kapitaal ongeveer 2 millioen 506 duizend dollars. — Er zijn 14 spoorweg-, 26 expres- en 9 telegraaf-compagnies. Het getal stoombootliniën is 58; het aantal dagelijksche en wekelijksche nieuwsbladen is 106; even zoo veel maandwerken. Men telt er 445 hotels. Kerken 229, van welke 42 Protestant Episcopaal, 31 Methodist Episcopaal, 31 Baptist (Doopsgezinden), 34 Presbyteriaan, 19 Roomsch-Katholijk, 14 Hollandsch Gereformeerd, 10 Congregationaal en 10 Synagogen.

Het aantal omnibusliniën is 25, met 425 plaatsen waar de rijtuigen afrijden. Er zijn ook 90 liniën van zeil- en pakketbooten, 101 verzendingsliniën, 169 distrikts- en publieke scholen en 120 zedelijke en liefdadige gestichten. De gemiddelde waarde van roerende en onroerende goederen wordt geschat op 254 millioen 493 duizend 527 dollars. Gedurende het verloopene jaar zijn er 1818 huizen gebouwd.

Hiermede kan men eenig denkbeeld vormen van de grootte en pracht dier stad, maar om dit juist te doen, schieten woorden, ja zelfs eenige dagen oponthoud in die stad te kort.

Mededeelingen nopens SHEBOYGAN.

Bevolking. — De groei van Sheboygan County mag gerekend worden van 1845 af, op welken tijd zij slechts 1637 zielen bevatte, en van welke er omtrent 300 in Sheboygan woonden. De County heeft nu eene bevolking van elfduizend zielen en die van Sheboygan is tot op 2200 vermeerderd. Het zes mijlen ten westen van deze plaats gelegen Sheboygan Falls heeft eene even snelle toeneming van bevolking ondergaan en telt ook reeds een aanzienlijk getal inwoners, welk een en ander wel als een voornaam punt mag beschouwd worden, tot staving van dit gezegde, dat Sheboygan County de attentie van naar eene vaste woonplaats zoekende landverhuizers overwaardig is.

Klimaat. — Voor hen die naar hier verhuizen willen, en voor hen die zich in dit gedeelte van Wisconsin bevinden, is een gezond klimaat altijd van het uiterste belang. Gewoonlijk maakt de verandering van luchtsgesteldheid, door de verhuizing naar een nieuw land, eenen gewigtigen invloed op het ligchaam, hetzij ten voor- of ten nadeele. Dit klimaat echter heeft immer den voordeeligsten invloed voor den Nederlander, daar hetzelve dat van Nederland, zoo niet gelijk, dan toch zeer nabij komt. De Cholera, die in 1849 door bijna geheel Amerika geheerscht heeft, heeft zich hier niet vertoond. De grond ligt zeer hoog en is met rivieren doorsneden, terwijl eene menigte fonteinen het helderste water voortbrengen en stilstaande wateren of moerassen, zoo eigen aan de Westelijke Staten, hier niet te vinden zijn.

Waterkracht. — Verschillende plaatsen in deze County, vooral Sheboygan-Falls, bieden overvloedige gelegenheid aan ter uitoefening van zulke zaken, tot welke waterkracht vereischt wordt. Molens bestaan er in menigte.

Voortbrengselen. — Tarwe, gerst, haver, vlas, wol, enz., zijn de voornaamste voortbrengselen dezer county. Zoo als over geheel Wisconsin, kunnen boter, kaas en wol zeer goedkooop verkregen worden, en in tarwe munt Noord-Wisconsin uit, zoo zelfs, dat de tarwe te Milwaukie gemiddeld 6 eents per bushel minder opbrengt dan deze tarwe hier.

Mineralen. — Onuitputtelijke ijzermijnen zijn in Dodge County gevonden, omtrent 50 mijlen van hier, en ook in Sheboygan County.

Koper vindt men door de geheele County, soms in klompen van 4 tot 8 pond.

Marmer vindt men in overvloed, 26 mijlen van deze plaats.

SHEBOYGAN, gelegen aan het majestueuse Michigan-Meer, is de natuurlijke en inderdaad de eenige havenplaats voor eene streek bevattende eene groote uitgestrektheid van den allervruchtbaarsten grond, die ooit de voetstappen van beschaving ontvangen heeft en moet een der gewigtigste handelsteden van Noord-Wisconsin worden. De eerste haven, 130 mijlen ten noorden van hier, is Manitou eiland, en de eerste haven, 60 mijlen ten zuiden van hier, is Milwaukie. Het tegenwoordige congres zal ons eene appropriatie geven voor eene haven, die door de natuur zelve tot eene der beste aan het meer Michigan schijnt bestemd te zijn, en waartoe slechts het wegnemen eener zandbank, aan den mond van de Sheboygan rivier, vereischt wordt. Alle stoombooten van Buffalo of Chicago leggen te dezer plaats aan en dagelijks vaart eene stoomboot van hier in verbinding met den Michigan Central spoorweg. Eene plank road wordt dezen zomer gebouwd naar het meer Winnebago. Dit meer zal dit jaar door een kanaal in verbinding komen met den vader der rivieren, de Mississippi, zoodat alle goederen uit de groote West komende of daar naar verzonden wordende, dezen weg passeren en Sheboygan eene groote levendigheid bijzetten zullen.

Men berekent, dat gedurende het verloopene jaar omtrent vijfduizend landverhuizers in deze haven aangeland en zich hier en elders gevestigd hebben, terwijl de toevloed dit jaar vooral niet minder zijn zal. Nog duizende acres gouvernementsland zijn voor $ 1,25 de acre te koop: de prijs van het land uit de tweede hand loopt van $ 3 tot $ 10 a $ 25 per acre.

Vier jaren geleden telde Sheboygan maar drie winkels en thans vinden 30 winkeliers hun bestaan in de verschillende takken van koophandel.

Er zijn nu vier kerkgebouwen, die druk bezocht worden, terwijl de verlangende hoorder naar Gods woord voor 4 jaren te vergeefs zocht om op den Sabbath eene vergadering te vinden, met welke hij zich kon vereenigen in het zingen van lofzangen aan den „Gever van alle goed en volmaakte gift." Twee dezer kerkgebouwen hebben schoone klokken, en behalve deze vier bedehuizen zijn er nog twee huizen welke door de Hoogduitschers tijdelijk tot de uitoefening hunner godsdienst gebruikt worden. Voor de opvoeding der jeugd wordt steeds de grootste zorg gedragen, en de inwoners van Sheboygan, zoowel als die in het binnenland, mogen zich over het bestaan van scholen verblijden, van welke sommige met regt doelmatig kunnen genoemd worden.

Al deze voordeelen in overweging genomen, doen ons van ganscher harte en naar waarheid zeggen, dat zij, die zich hier willen vestigen, nimmer berouw over hunne gedane keuze van woonplaats gevoelen zullen, en zij eene zeer gezonde en vruchtbare landstreek zullen gekozen hebben, waar nijverheid belooning vindt, en dat ongetwijfeld, door den meerderen bloei der plaats, hunne eigendommen van jaar tot jaar in waarde zullen toenemen, of den weg voor hen geopend is, dezelve door noeste vlijt te verkrijgen.

Hier zouden wij kunnen eindigen, ware het niet, dat wij nog een enkel woord, ten opzigte onzer landgenooten wilden zeggen. Er zijn eenige Hollandsche huisgezinnen in Sheboygan, die het alle goed hebben en door hunne medeburgers met onderscheiding behandeld worden.

In de nabijheid van Sheboygan vinden eenige Nederlanders alle rijkelijk hun bestaan in het naarstig bebouwen van den onuitputbaar rijken grond of in de melkerij.

De Hollandsche nederzetting in deze county, *Holland* genoemd, 12 mijlen ten zuidwesten van Sheboygan gelegen, telt omtrent tweeduizend zielen, die voor zoo verre ons bekend is, door landbouw en veeteelt goed hun bestaan vinden; weldra hopen wij eene beschrijving van deze nederzetting te geven.

In Fond du Lac county is ook eene nederzetting van Nederlanders; zoo ook eene in de ten noorden van hier gelegene Brown County en eene in Milwaukie county.

Ten slotte gelooven wij veilig te mogen zeggen, dat zich onder de nijvere bevolking van Wisconsin, zevenduizend Nederlanders bevinden, die niet weinig toebrengen tot den goeden naam, welken de glorieuse Staat Wisconsin onder al hare Zuster-Staten bekleedt.

Sheboygan, 2 April 1850. J. QUINTUS.

Kerknieuws.

HAARLEM, 3 October. Uit het vroeger gemaakte zestal van predikanten is heden, door den kerkeraad der Ned. Herv. gemeente alhier, het volgend drietal geformeerd: ds. *P. R. Hugenholtz*, te Geervliet; *P. A. van der Scheer*, te Hoorn; *E. Cats Wor*, te Enkhuizen, en is daaruit tot herder en leeraar beroepen ds. *Philippus Reinhard Hugenholtz.*

— De kerkeraad der Herv. gemeente te Almkerk (klassis Heusden) heeft den 2den dezer tot predikant beroepen *J. Drost*, kandidaat bij het provinciaal kerkbestuur van Utrecht, en wel zonder hem gehoord te hebben.

Te *Groningen*, bij de Erven C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA.